per se sensilis; sed lux è per se sensilis: ergo. Deinde, nec è corpus quod corpore penetrabilis nam cum diaphano, vel aere chrystallo &c. nec è motus corporis, corpore in momento diffusa è cælo usq ad terram: è igitur lux, et lumen aucto sensile per se ad 3am speciem qualitatis. Quod supponunt cum tota Schola Peripatetica quod quod recedant ab quasulares. Vide dicta in synopsi cap 2. §. 3.

Lux definit ab Apostolo in presenti: acta perspicui vt perspicuum è, quod è definire lucem per neg privat esse formale in concreto. Sed nota perspicuum Ipsum sumi et malis p subtro sit seu poa ad recipiendam lucem, seu lumen, qua ratione dixit ibi Phil: perspicuum è cum ag è lumen seu poa ad recipiendum lumen; et sumit enim perspicuum p formali pro ipsa forma perspicuitatis quia aluce n differt; lux ergo n è ag perspicui p formali sic ej ece ag sui ipsius, sed è ag perspicui p mali.

Colorem Ipsum definiunt Philosophi in lib. tex. 73. dicens: color è motivum eius quod è au perspicuum id è motivum perspicui in au. Cum autem perspicuum sit diaphanum au illuminatum sensu defuis è quod vt color media sui spe immutet mium et sensum respo respt quod mium sit au perspicuum sive au illuminatum 2. definivit colorem lib. de sensu et sensato cap. 3. h pacto: color è extremitas perspicui in corpe terminato. Hæc definitio explicat colorem in ordine ad subtum perspicuum sit (h è corpus susceptivum lucis) terminatum cuiusve ag, innotat tamen insipidum seu apparentem ad visum, sicut est extremitas. Vide D. Th. loc. dcit. lec. 10.

Altus 2.m quid de auditu?

Auditus definit sensus exterior perceptivus soni. Eius organum p regit auricula externa cartilaginea, et osse solido, quod petrosum vocant, affixa. Ex hac vertus cerebrum deducit flexuosis cu-

lis in cavitatem dictam in qua 1.o è pellicula in modum tympani bellici distenta quæ mezinga seu mixinga dicit. Intra hæc tenuis quidem subtilis aerea + deludit, quæ quidem tympano illo quasi quodam vallo colludet ne diffluat. Denique ad interiorem p.m tympani nervus è per quem è cerebro descendunt spiritus anales ad audiendum necessarii. 1.a anata

Quinam ex his partibus sit propria auditoris officina? Non una è cum responsio. Sed probabilius è, tunc in aere, seu tertia illa tenui quæ intra tympanum audiendum deludit. Ly: q.a poa auditiva è quæ a sono immutatur; sed aer è quia apior è vt a sono immutetur: ergo in aere illo è poa auditiva. Ly ex D. Tha lib. de sensu et sensat. lec 5.a ubi ait: sensus sonorum è attribuendum aeri. Quod intelligo ~~de poa auditiva~~ ita vt n excludat quod poa auditiva subiectum recalatur in nervo, quidem a cerebro omnis è, postea diritur in duos ono rendit ad unum aurem alio ad alia.

Obiectum audiendum è sonus q è qualitas sensilis ex motu percussione corporum sonorum et resilientia medium resultans. Hæc descriptio summit ex Philos. hic text. 83. 85

Dicit qualitas sensilis vt omnia cum obiectis aliorum sensuum. Ex quo deducitur sonum n ee res motum, q.a motus nec qualitas è nec sensile propriis, ed sonum n. Unde q.o Phil impugnat definit sonum per ee motum, et vocem per ee percussionem resipiscentem aeris intelligendum è in sensu causali n formali, vt lec. 17. exposit D. Th.

Per illa partem ex motu percussione denotantur tria respectu ad sonum, nempe percutiens percussum, et motus; sed n adeo ipse ee tria supporta, sive corpora dimensionata, et divisa sed ut sit ee duo vel unum, tum divisa tam ex parte. Unde cum virga percutiens aeremque causat sonum, et tam ictus duo corpora commutantur, pars vero resiliens quæ è motus ex disquisitus a p.e aeris percussi. Ly corporum sonorum denotat qualitatem corporis percutientis et percussi, q.a vt causet sonum debent ee solida et dura, ng si mollia sint falsum cedentia, vt lana

et spongia quibus inuicem collidantur sonum non efficiunt.

Adverte tamen R.D.

quod si hominum mollia apponantur et aliquam duritiem habent, et resistant percussori, segnior sonus licet sonus tardior. Ly ex resilitia medii resultans, denotat sonum, si mio retracto subiectari, non autem in corpore percussorio vel percusso. Ita, quia ex percussione duorum corporum unum tantum sonum resultat ut experientia notum est; sed idem non sonus, si parvum negat esse in duobus corporibus se percutientibus, quia eadem nec qualitas, si ff subiectis esse non potest; dicunt nihil esse mirum ratio quare petitur sit, si unus quis in alio: ergo retinet, ut solum in mio retracto subiecerit. Hinc deducens, quod ex percussione corporis, si vacuo non resultaret sonus defectu medii.

Solet hic tractari de voce propie dicta, et de echo seu sono reflexo, & ff aliquid dicit. Vox igitur definitur a Philo in 1.o lib. tex. 90. percussio respiratio aeris ab anima cum imaginatione aliqua eorum. Hic definitio reddit, si sensu causali, ut ita dicimus, quia vox causatur ex aeris percussione, et, si ea dicit respiratio, quia ut ibi notat R.D.t non est vox, sed attrahitur aut expellitur aer, sed dum retinetur, et eo per viscus moniti in pulmonibus exipsis percutitur aer accidens, si arteria vocali, unde quia pisces non habent vocalem arteriam, nec vocem habent, licet branchiis moti sonum vocis illis edant.

Dicit enim ab anima, quia quia anima carpit senuam, nec tum nec respiratio habent. Addit cum imaginatione aliquam obiti, ut vox distinguatur a sono; quia cum voces sint signa accepta, ut dicit 1.o Perihyerm. cap. 1.o ut percussio aeris ad arteriam sic vox debet ab imaginatione dirigi cum fine repentandi et significandi aliquid imaginationis accepti. Unde tussis analitis non est vox, sed sonus natus evenit absque aliqua obiti apprehensione.

Echo

expirutus resonitus quemque ex repercussione medii deferentis sonum, si aliquod obstitens et prohibens ulterius diffundi. Hoc definitio non melius explicari potest, quam transcribendo verba D. Thomae in 4 lib. ad tex. 78. lit.

Th. lit E. ubi dicit: sic autem contingit de immutatione aeris, quod generatur sonus, sicut de immutatione aquae cum aliquis in aquam mittit. Manifestum est quod fiunt quaedam reflexiones in circuitu aquae motae, quae quidem videntur percussiones in parva et morae et fortis in remotis autem quantitates in magnae et minus debiles. Tandem mora totaliter evanescit et gradatim cessant.

Si autem

antequam mora cessat quantitates illae aliquid obstaculum invenient fit mora quantitatis in motu et tanto vehementius quanto propinquius fiunt illi percutienti. Sic igitur intelligendum est quod ad percutiens corpora sonantia, aer in quantum movet et sonum undique diffundit et in vicino quidem quantitates sunt minores, sed mora fortior unde et sonum fortius percipit. In remotis autem quantitates sunt maiores et mora debilior et sonum obscurius audiunt. Tandem autem deficit sonus. Si autem antequam hominum quantitates desinant fiat percussio aeris sic moti, et sonus defertur ad aliquid corpus, quantitates revertentur in motum et sic audit sonum quasi ex adverso, et hoc vocatur echo.

Quod

dicunt fit quando illud obstans, ad quod repercutitur aer mora et aliquid concavum, quasi quodam vas detinens, et concludens aerem in sua unitate et ideo prohibens ipsum dividi. Tunc enim ille aer, sic unitus et immotus, quia non potest aliquis motus prendere propter corpus obstans percutit iterum aerem a quo percutiebatur et fit mora in motum. Sicut accidit cum aliquis pilam, quam hic sphaera dicit et invenit obstaculum retro resilit. Haecenus D. Th. An autem echo sit sonus distinctus a sono directo. Patet affirmative. Ly quia idem numero accidere non potest respicere de subiecto in subiecto. Ly: quia propria contingit sonum directum ita esse fieri quando audiunt echo, unde distinguitur et sic non potest esse idem numero.

Ratio 3.a quid de olfactu.

Olfactus est sensus exterior perceptivus odoris. Eius organum ad nares pertinet; quarum pars inferior carnea, superior ossea est, exposita

nimiry quod cribrosy vocant, q.d. multy abundat foraminibus tenuissimis tamq obtusatis per fibras pluximas è cerebro descendentes j subtilis tunicq, qua cestiyt interstitia nariy cavitates. Supra os cribrosy et iq intra cavitatis narij, duo ii ex substaã molli tubercula, quq pcesq mamillares seu papillares caryculq nuncupant eo quod mamillary siluq gerunt. In his caryculis pxè et fãe sensiliter ~~organij~~ odorum, utpote q.a recte disportq ad perceptionem odoris cy spongiosq int. zacaltrè v.o uitrit in duobus nervis a cerebro descendentibus et pye ipsy unitis, qq uberia illa cerebro colligant x.o dicere & visum, et audire.

Odor, quod è obtij olfactu, a multis hic sistere j subsegali haliru v.l effluvio corpusculorum a rebus odoriferis emisso cui uq tuxmarij adhprent corpusculares suffragante Sa.ca trac. 4.o lib. 7.o ubi ñ ipsy aperit de sapore. Admoneo v.l hic Lector quod ~~g~~ sapor quq odor j aũ 1.o sistit j sliquãtionem corpusculorum apta movere fibrillas linguq, v.l nasi ea pungendo titillando, vellicando, v.l distrahendo: sapor autp v.l odor j aũ 2.o nihil è ald quq illa ipsa fibrarum motio.

Si quaeras: cur non ipsi dicant & colore j aũ 2.o, v.l & duritie j aũ 2.o relate ad visum v.l tactum? Nulla rão è nisi volutas, v.l inconstantia corpusculariis phtq, quq & cohpetia dep party solicita, q.d q.d pro se non commodum apparet inconsulte amplectitur. Fibrarum motio 1.a ~~q~~ eq trac. lo. pcesq lib. 2.o c. 6.o è actualis ipsa gustão, et odorão, cuiq saporis, et odoris: ergo ipsa motio ñ è sapor et odor, alias sui ipsius erit gustão, et odorão, quod nemo fatar. Praeterea: si sapor salis ut Adversarij volunt, j eo sistit, quod partlq salis velut acicules sensoriis pungant: ita si sapor dulcis odorq gratq in eo sistit, quod partlq congenis odorari, v.l sapidi fibrillas suaviter affricando è lenites allambunt, nec ullatenus mordeant, et placet ipsis ita

sunt sapores, quod excoriata manu vere gustat, et olfacit, cy sic eis fibrillis pungunt a salinis aciculis ut experientia docet, et cy leniter, ac sine morsu allambunt a partis mellis aut suavis unguenti.

Fendy

tract cy Peripateticis, odorq ee qualitatq quq sensui credit resultant ex temperamento primary in quo siccy vincit humidy, calorq absolute dominat: unde res odoriferq vehementiq reddent, cy incalescunt. Dicy è rerum odorq ñ exhalari, seu ñ effundi sine aliquo effluvio id est sine vapore v.l exhalatõe aliquã substãali, quq dici pot quasi odoris vehiculy: id ej innumeris pãr experientijs et docetur a d. Sha lib. de sensu et sensato lec. 5.a

~~Superest nunc ~~ nuy ~~ sensus odorq et olfactu~~

Alius 2.o quid de gustu, et tactu?

Gustq è sensq exterior perceptivq saporis. Organy eiq recidet j lingua ñ sim carnq, nec sim exteriorq tunicq, sed sim musculy, seu nervy, q varijs decurrentq ramusculis sub linguq carne latet, et prendit usq ad cerebry. Unde caro linguq solyè nuy saporis. Obtij gustq è sapor, q definiri pot: 2.a qualitas resultans ex temperamento primary j quo humidy prevalet sicco. Unde nullu elemenry in sua puritate saporq habet, q si reperiri j aqua ex sicco terreo parpãr ut docet d. Sha lib. de sensu et sensat. lec. 9.a

Tactq è: sensq exterior perceptivq tãry qualitatq, et mulcatu etiq tãry: cuiusmodi si duritiei mollities, lubricitas, aviditas, seu rigiditas viscositas, crassities tenuitas, gravitas etiq, et levitas, quq medio sensu, v.l impulsu sentiyt a tactu è autq hpe differa inter primas et secundas qualitates, quod 1.a active immutant phyeã tactu producendo similes qualitates, vq.a calor, secq v.o aliq, ñ enj vna mollities vq.a esse aliq mollitiq lox calorq; secq v.o aliq, ñ enj vna mollities vq.a

unde virg immutant sensu tactus p impulsu ipsum impsum.

Cc. organum tactus probabilior videt 11a. tempus, cum non sit organum tactus, sed mutus; organum vero esse nervum sub carne latens, et per totum corpus diffusum. Unde Th. Dr. in 1 2e lib. ad tex. 118. lec. 23 lit. D. ait: manifestum est quod organum sensuum in sensu tactus sit unum. Et post paucas: manifestum est quod caro non est organum sensus sed mutus. Nec obstat quod alibi dicat D. Th. quod tactus maxime viget in pulpis digitorum; qa. etiam quisq maxime viget j cutis pilis linguae, et tamen non j carne sed in nervo linguae stat organum gustus.

Tudo 9a de sensibus internis, et appetitu sensitivo.

Atq 1o quid de sensu dni et phantasia.

1. Dari sensum internum ab externis distinctum non solum j homine, sed etiam in brutis, certum est omnibus; qa. negat aliter explicari mema. brutorum innumeris experimentis evidentis nec aliunde oriri potest solicitudo qua passim brutum animalium obtinet quaenam abscondita seu nullo tenus exteriori sensu percepta, ut canis domini, tigris catulos, lupus pdat: nec alia est causa somniorum quae dormientibus accidunt etiam brutis; nam canis in somnis leporis vestigia lacerat.

2. Quatuor ii sensus externi, et qdm non ipse distinguunt, et non solum in numero, cum recipiant obtinent spatia distincta quae videri potest th. Dr. 1m p. q. 78. ar. 4o. Primum eorum dicit sensum dni non dmuratione pdicatis; nec qa. hoc q obtinet dni sensile, sed qa. apprehendit eum mutum esse discernere obtinet sensuum externorum et eorum sensationes. Unde experimur nos discernere album a dulci, odorem a sono &c. qd non fitant sensus externi; nam discernunt inter duo nesciunt cognoscit utrumque distinctum, et repugnat qd sensus externum cognoscat utrumque; aliud ex. sphaera apparet sensibilis extendere: quod talis discretio pertinet ad

sensum dnm.

Patet aliquem sentiamus non videre; sed non sentimus pyrum: quam aliquis 3.
est sensus dnis sensibus. Sullam est D. Th. lib de somno et vigilia lec. 3a.
igitur ad sensum dnm pertinet sensationes externorum sensuum percipere
et qdm ex supra dictis patet, sensus externos non esse reflexivos, nec po-
sse suas, aut alionum sensuum sensationes percipere: ergo dari debet sensus
internum ad quem spectet ipsas sensationes externorum percipere, q negat esse alium
nisi sensum dnis immediatum sensibus externis 4.

Accedit experientia, qua
videmus, quod bruta pertimescunt pervenire ad aliqua loca j qm per-
cussa fuerunt, alia etiam appetunt j qm bonum cibum invenerunt: q qa. recon-
dant dolorem passi j percussione et invenum delectationem in cibo, quod esset non
posset, nisi antea se doluisse et delectari percepissent, qa. memoria solum
est de his, quae antea sensata, et attacta fuerunt: q bruta suas sen-
tiunt sensationes externas: ergo cum non per sensum externum esse non potest
exis per sensum internum dnm. 5.

Obtinet absens percipi non posse a sensu dni,
videtur probatum j via D. Thm. Jy. qa. 1. p. q. 78. ar. 4o. expresse docet ipsum
dmum differre ab aliis internis sensibus qa. tract ad phantasiam, et ab
immutatione sensus externorum. Jy: qa. lib. de somno et vig. lec 2a. docet,
quod dormiente, et vigilante ambo ii passiones sensus dnis. Unde
ligatis per somnum sensibus externis, ipse etiam sensus dnis ligatus
et quiescit qa. sensationes sensuum externorum desinunt; et p oppositum
solum immutatur, et sentit, qdo sensus externi immutantur a presenti
sensibili: p.

Post sensum dnm sequitur phantasia seu imaginativa cuius proprium est 6.
retinere ipsas obtinuum sensibilium et percipere sed praesentes j eorum absentia ex
quo ejus necessitas probatur a D. Th. loco pxe citato. Ait paetis qa. perfectum
animal potest movetur ad quaerendum aliquid absens aut illud fugiendum ipsum sen-
tantur experientia: q qa. non solum apprehendit sensile presens sed etiam absens

ng motq anãlis apphpiog segt; sed si ñ hẽret põq xerentiq ipẽxy, qq posset vti, absenõq obrõ ñ posset apphendere obrij absens: ergo darur sensq intrexnq, q res sensatas j eaxy absentia percipiat, et hic ẽ phgasia.

Altus 2.º quid de æstimavâ, seu cogitativa.

7. Poa quq in Bruti dr pstimavã dicux j nobis cogitavã; qa j nobis ex diyeñõe ad xãp alquẽ discursy licet imperfecty parpãnt ad diffq bruxoxy, quq nihil per discursy eiq imperfecty percipiyt, sed yuxe per instinctq nãxp, vnd ph. Dr loco supe cit. hq pos dirx alia aotalia percipiyt hõmi impõnes (sic inspiratas ꝛc qq xrajj) soly nãli quodq instinctu, hõ autp per quandq collaõq.

8. Hinc ñ inferas, quod sit in nobis vpx poa, vna quq sit pstimavã onũ cy bruti, et alia cogitavã; qa cogitavã hõis ñ ẽ poa ipẽ distã ab pstimavã bruti; ng obtq fiãlẽ ẽ idq vxobique nempe intellio insensata; vnd id ipsy quod j bruti ẽ pstimavã ẽ jhic cogitavã; qa cy vitq ad inserendy, et discuazdy ñ onũat cogitavq ex se et xãe iui, sed soly ex diyeñõne cy xãe percipere jsentiaes jsensatas p discursy, et quidq collaõ soly arquit mãxp perfeõne acqis j cogitavã hõis, secq dixitãcp speciẽq.

9. Necessarp ponendi hoc põq ab su onũ et phgasia distq strendit ph. Dr obi supra: qa anãlia soly perfecta nostr dbpt quxere, vl fugere alqd ñ soly, qa onũp, vl noxiy im sensy, sed ppri alia utilitates vl nocumpta, quq ñ percipiunt a sensibq extexnis et quq pind obrã dicuxx jsensata, id est a sensibq extexnis ñ percepta: sicut avis (ait D. Th.) odpt lupy venienq fugit ñ ypri inducenq coloris, vl figurp, sed quasi inimicy nãxp; et similiter avis colligit palleq ñ qa delectet sensy, sed qa ẽ utilis ad nidificandy: ergo deõpt pdicta jsensata obrã cognoscit per alquẽ põq.

Sed poa pdicta cognoscens obrã insensata negt ẽ sensq onũ, aut phgasia, qa eaxy experiã eas percipit qualitates attinguntq quq sensibq extexnis percipiunt licet sub alio modo, ñ vt imponãs insensatas: ergo nil ẽ ponenda j anãli alia poa, quq supra sensy onũ et phgasiq elevata percipiat intentiones jsentas, et quq pind ãa et essiã diffãt abillis. Hq enj elevatis immaterialitatis negt exisi nisi abelevatio ii psa, j quo quidt ipsa poa, quq infima in cognoscendo ẽ, differt ab illeõ quq ma excẽs põt elicere ãq diirq elevatis, et exqa obrã valde dixiã.

10. 11. PP Jesuitq et Scotistq negant istiqmodi xãones jsensatas ab vlla jrexno sensu percipi, neq pro illis agnoscyt pstimãvq j bruti, sed ad summy p commodi, vl incommodis sensatis, et notis sensuy experiãã, qlq hẽt vqa canis antea percussq, dy fugit ab homine corripiqie lapide, vl fustq elevqte, talis enj ão memq illi exitat percussionis quq pajq fuit. Dy autp bruty alqua obrã nondy expexty cupit aut fugit, id dicyt provenire ex sympathia vl antipathia vt cõ cognitis extexnis accidenbq quoxydq obrõxy, xrajq appq ea xefugit aut prsegt, ququis nllq ind commody expectet aut damny timeat: quqdamq qdq hões exhorxescyt ad aspecty cadaveris, aut alieni vulnexis, vnd nllq siti maly imminexe xcipiunt.

12. Muniyt h xãe: qa bruty nllq hẽt specip de obrã convenijã, vl inimicitia insperata: ergo non põt tales xães insensatas cognõse. Pbant ans: in primis ñ hẽt illq põt tales xães insensatas cognõse. Pbant ans: in primis ñ hẽt illq immissq ad obrõ; ng lupq ipẽm eiusdq xãõis immitit ovi, ac alti immissq ad obrõ; ng lupq ipẽm eiusdq xãõis immitit ovi, ac alti lupo, et iamp ovi, et ñ et ñ alti lupo xesistentiad vt inimicq; ñ ainlupo, et iamp ovi, et ñ et ñ alti lupo xesistentiad vt inimicq; ñ ainx fabricatq a sensu jrexno, qa xa Thomas ñ dat sensq intexnq agens. Non xenisq infusq a Deo vt nẽ Authoxe; alias in homine enq dasensq hõmi ipẽs infusq. Cur enj infundyt bruto et ñ hoi? ergo.

13. Nihilominq standy ẽ ipe D. Thq. Et sane quod alqd commody vl incommo-

dy apphendant bruta dy primis appetyt aut obtà quidq. omis hoc conceptio ē. Quid enim? Nullo nē conveniēt apphendit canis dy primo aquo utribūdo appetit, vt dy pane nondy antea gustato famelicq vorat? Profecto si mera nic jntervenit sympathia nullā cognitē opo exit; quapdmq nullā cognitē indiget magnes, vt ferrum attrahat, nec spagia, vt aquam imbibat: vnde facile a brutis eliminari potest omnis cognitio, et appetitus elicitq atq ad sympathiā et antipathiā, vt ad appetitum natu omnis eorum motq revocari.

Ad rem dicēdā si q rēant ipsi obtōrum insensatorum indicas fuisse ab Authore nō, q sicut alia prudia contulit brutis, ad ipsorum diuturnam nesciā ita et multorum ipsi obtōrum, quē vt nocere, vt pdēē poti has tamē ipsi ñ exiraxi omitex nisi per sensa ra. Quod autem eas ñ dedit hoi nihil mirum, cum diuer bruta homini pcellere j multis ad vitā corporis securāndā. Nec ~~nihil cum~~ enim pstantia ipsa mātis ē, quā Prouidentia sympathiā, et antipathiā quā Prudentiā, et dnegante hoi.

Hēc responsio pbalis ē, sed q. omnā exserit a Phostis aliter vt obtā insensata cognosci ab primaua mediis ipsēq impōnis sensatis, acceptis ab obtis ministerio sensuum externorum. Quē quidē ipsi ñ ag noscytur obtā sensata, ita vt eadē ipsi quē repraesentat agno colōrē et figuram lupi simul ipsi repraesentet lupum et inimicum. Cum autem illis ipsi ñ ita repraesentet lupum alati, tāo perpdā ē ex diuersā indole recipientis: primaua sic agni, ñ lupi virtutum hēc vrendi ipsi illa sm tem uig vi repraesentandi; q. virtus eiusdē ñ lupo, sed agno ad sui conservātē ē nesciā. Et hinc mapē dnsticēt bruta instinctu.

Sed scias quod esti primaua j vi repraesentis ipsi sensatq cognoscat simul rāē sensatas et insensatas obtā, quatenus prius repraesentat sua j ipsi et ēē intentualiter; atamē diuersimode attingit omnes ac alias; rātones ipse insensatas dicere et signare attingit, sensatas vt indicere, et de attingit tertiam tnpstare, seu sm rātē insensatq, a qua speciat, et p omnē ad quē attingit q.t q.d percipit.

Alius 3.º quid de memoria, seu reminiscentia?

Memq ñ ē facultas nec prentia, sed praeteritorum tractū Phq in lib. de memoria et reminiscentia, sed cū opportunā repte multorum cognoscere rerum ipsarum, quē nondum praeteriere, sed presentes ñ sit earum memorari; imo nū ipsiq dici alqd recordari, sicut et oblivisci xo illū Maronis: oblivione sui est Itacq discrimine tanto; ideo p. Dō adverti ibi lectorem Philosophi ē, quod memoria ē praeteritorum quantum ad apphsiōnē, id ē eorum quē alqdo perceptum, et exst post rei apphsiōnē quasi ñ existerent vsq dū prioris cognitionis recordari ea obtā faciunt quasi in nra apphsione revoluerere.

Ego quo ostat quod mentē ipsē obtū sit rei, vt per veniū prius apphensa, ita vt non solum res venuo occurrat, sed occurrat, vt percepta prius, nq obtū denuo occurrere si ab illo modo pscindas potū exit opus phgrasis, quē memē, nisi hō nōē j lata significatē vsurpes. Nec ex ñ infert quod prima caruerit acsū ad assensu, cum tria sit exstiū rei vt in re, vt j cognitione, sine qua ñ stat explatā modo praeximū. Dū ex duobus, quē dēt ip fuisse j tempe diuersis attinctū, sit et fuisse actum, et ab attingentia illū fuisse cessatum, sit et fuisse actum, et ab attingentia illū fuisse cessatum, sit et fuisse actum, et ab attingentia illū fuisse cessatum

pōt sensq attingere.

Sed idp S. Dx. qui p humilitatis modestia sapiēq sug reputavit in sciēq cap. 17. sequutus solum dilatis exhibuit recursum ad vestigia ex priori aū relicta j memā. quodsi nullu ponitq esset vestigiu tyc impossibile redderet recordatio. Hinc si oblivio ē totalis et perfecta non possumq eiq recordari; si autē ē imperfecta q. ut ex pēdi. ti sumq ex pe vs reminiscimur mtō alquō vestigio, essi obscuro prius: atq j alquā sui ipē relicto tyc hō recordamur dicere, et signare, et solu exercire sca indicere ipsiq oblivionē quarenq expeti. mus, eq ñ ē cognitop clazy obtū, cuiq quoad an ē mansit ipsēdē k quidp stingit j reminiscētia nia servā; ng mia memā illevā pt sumq ex illo vestigio oblivētop ipsq sicut et ñ pria dicere attinguē.

Ex his iq dignoscit, quod sit ypsiy munq memq. senq, et quomō ipse ab alijs sciēq sensibq jtrennis: quō tosy amplexq ē k Dn loco sppmē citato. Ipse paxis dicens: ad apprehendendy autē imponē, quē pertinet ñ accipiyt oznār vis primavā: ad servandy autē eas vis memorativā, quē ē thesaurq gdq hōmī impony: eq signy ē quōd pertinet memorandi fit j anālibq ex alquā hōmī intentiōe pura quē ē nociq, vl. snūs: et ipsa ratio p̄ceptiū, quē attendit memā inter hōmī imponē ipsaxux.

Si ergo sperat memq ex reliquis sbq sensibq eq invenies ab omībq illis distē ines quōd sola memā ordinat adunindas ipē intentiones, et cognoscendy obtū, et pria facere p̄ quē sensy perceptā sub quo modo a nllō alio sensu post attingi: ng licet sensq onis percipiat obtū, et a sensiōq externiis perceptā dis. cernpdo eosy sensatōes tyc qdo elicityt, eeq retinendo ipē, et mysteria ipsatōe iterq cognoscat ea, ut a priori sensatōe gesta.

Similiter licet phgtasia retineat abstractq ipē, ea iterq attingendo attingit tamq illa sensate sub eis sic accidenbq, qq si ab externiis sensibq perceptā quadiu tyc p. ea experiretur. Primavā autē percipit intentōes j sensatas, sed ea ñ retinet, sicut memā, unde eo dē modo quo sensy omunq recipienq, et ñ servanq ipē sensatas diquinq a phgtasia eaxy per se servavā; ita diquinq abstrahendo memq eas ipē intensatas retinentq, inter quas ipsat ille modq prioris perceptiū, sub quo memā omnia aliosy sensuy obtā attingit.

Reminiscentia et memā differyt, sicut p̄primavā et cogitativā; q. pōa quē in brevi memā dicux j nobis dicē reminiscētia quōd ingredo, sive alquālē discurrendo hemq p̄ceptosy memorizq. et quōd ingredo, vl per solu intuitu, et subita tqty recordatōe ad p̄ceptā trāgē. bucta vl per solu intuitu, et subita tqty recordatōe ad p̄ceptā trāgē. Hic in homine dat locq et memā industria iuberux; q. cy magis gesta et sensibilia sint magis q se memorabilia x. Phō vbi supra, collocati illi, quoxy recordari volumq in his sensibilibq signis pq frequentiq occurrunt, tratj eosy ipē exirati j alioxy cognitop devenimq. Cc.

subtē sensuy interniosy onis et vs. ut sensus eosy organa ē in cere. bro, ut docet A. Dx. g. 18. de verio. ca. 8. dicens: unde cy pelity sic humoro, et docet A. Dx. g. 18. de verio. ca. 8. dicens: unde cy pelity sic humoro, et p̄primidiatur p̄cipue j cerebro abundare, j quo imaginativā, et p̄primavā et memā et sensq onis organa sua hēnt &c. Unē qdo Phō vā et memā et sensq onis organa sua hēnt &c. Unē qdo Phō lib. de iuv. et senect. cap. 2. docet, sensq internos recidere p̄cordē p̄ lib. de iuv. et senect. cap. 2. docet, sensq internos recidere p̄cordē p̄ illigendq ē ex recidentia vacali, quarenq ex corde tqyuq ex radi. illigendq ē ex recidentia vacali, quarenq ex corde tqyuq ex radi. ce dimanat calor vitalis, et vitales spiritq a qq omnis vitalis ce dimanat calor vitalis, et vitales spiritq a qq omnis vitalis operatō pendet.

operatō pendet.

Unē onīs Philosophi et Medici tres assignant j cerebro cellulas j quarq anteriori, quē ē cā frontis recidet sensq onis j posteriori vs quē declinat ad partē capitis posteriorē recidet memā: media autē cellula j alia duas dividux j quarq p̄ recidet phgtasia et in 2a primavā

Artus 2.° quid de appu sensitivo?

Dari j brutis appm eliciri cū obra sensilia concet evidens et mai-
ro ng experipa sitae quod bruta res sibi delectabiles quaeque a di-
convenienta vo fugiunt cy illae aut istas sensibus percipiunt: ergo a
ma j eis jclinao regulata cognitae sensili obrary; sed hanc inclinao
intelligimus noe appm eliciri sensivi: ergo. Patet ccty e similis appm ra-
ti j hoe pri colytur, quae dicitur appm rationalis. Dari appe in homi-
ne circa sensum n minus integrum, quam in brutis. Unde Hyarolm inqit: sensus
alia legem j membris meis repugnantem legi mentis meae. Et iterum: caro
concupiscit adversus spiritum.

Appm hmodi vocat spiritualiter (h nomen
ppre j malam partem sonat, sed hic semel indistincte) eiusque ad vocant
passiones eo quod ex illis repulsam valeat j corpe pao aliquam, seu a-
motis physica. Definiri por: poa qua anal j bonum sensibile tendit vel
a disconvenientem fugit. Quod vo sit poa ab ana distincta necessario a pri-
mo ex ipsa dicti ponere colligitur.

Celeritas e hm pop divisio j concupiscibilem
et irascibilem. Munus concupiscibilis e appetere commoda sensibilia, seu con-
venientia im sensum et refugere incommoda seu nociva. Cui ad ii amor
et odium desiderium et fuga seu abominao gaudium seu delectatio et tris-
titia seu dolor. Munus irascibilis e repellere ea quae malum inferunt et ei-
que nocumentum vindicare. Cui ad ii spes, desperatio, audacia timor et
ira. De utriusque actibus late et sapientem disserit S. D.r S.ta 2.ae q. 25 et
segg.

Has potentias ita ee distinctas tenent nri discentienta Scotistae et Jesuitae
omnes. Sed nobis expresse favet S. D.r 1.a p. q. 81. ar. 2.° et in arg.to ad
2.m allegat ic SS. Greg. Nyssen. et Damascen. Recedit rationibus
S. D.r: quoniam in naturalibus poa quae tendit j obtum per modum recep-

tionis et consequutionis distinguitur ita ab illa quae tendit in obtum p mum
defectus et victoriam: et hac rae j igne levitas p quam tendit sursum
distinguitur ita a calore p quem superatur D.a ria: ergo parta j sensibus poa
concupiscibilis, quae tendit in obtum per modum prosecutionis, et receptionis
debet distingui rae a poa irascibili, quae tendit j obtum p mum dominium et
victoriam.

Hae a priori summit ex eo, quod concupiscibilis et irascibilis
respiciunt ag ut distincta et obta sua diversa g distinctae species. Nmi prum
ad ag dicat ex dictis n.° 29. et quoad obta manifestat ex eo quod appetitus
et quale obtum concupiscibilis e bonum delectabile im sensum; obtum autem
irascibilis e bum arduum. Dices: cur silicet appm rationalis non dissecatur
in duas potas? Re. quod volutas utpote poa spiritualis et valde ele-
vata respicit per se rem exsalte bonum; et ita rates delectabilis et
arduum per accens se hbet ratem sui obtis. Appm autem sensum obtum im-
pedimentum et limitatum neque omnem excedens attingere omne bum sensibile, sed
im omnem pum nempe concupiscibilem attingit bum sub rae delectabilis et
im alam appe irascibilem respicit bum sub rae arduum.

Cum autem dicimus,
irascibilem respicere bum sub rae arduum non intendimus significare, quod irasci-
bilem respicere bum sub rae arduum non intendimus significare, quod irasci-
bilis appetitus ipsum diligat: sed quod conatur illum propulsare, et hac
ratione eum obtum expurimit ~~diligit~~ peculiarem bonitatem quae repellere ma-
rae eum obtum expurimit ~~diligit~~ peculiarem bonitatem quae repellere ma-
lum e quoddam bum: sicut etiam ignis ignitum recipiens peccatum ut destru-
endum addit peculiarem bonitatem ipsum actum et obtum: eo quod des-
truo peccati hbet rem boni.

Quum autem ex his patet sit perfectior rem-
dum e, irascibilem ee simpta perfectior concupiscibili, quod docet et probat
S. D.r q. 25. a. 2.° obi videntur e. Nec obstat quod irasci-
bilis ordinetur ad bum concupiscibilis; quae non ordinatur ad illud tanquam
ad finem cuius gratia, sed sicut ad finem effectum, eo proportionali mo-
do quo Xpus Dnus respicit salutem nam tanquam finem effectum. Hinc autem

minime inferri quod concupiscibilis sit simpliciter perfecior irascibili, vel virtus exercitio inducta.

Ad 2.m organum, seu sedem appetitus sensitivi haud facile dicerni potest, attenta ratione authoritate Philosophi et D. Thomae globaliter esse recipi in corde, nonnisi ex affectu memoriae, fugae, ac similibus in corde potissimum sentiantur; sed quare percipitur si cognitio regulas appetitus sensitivi recidat in cerebro, ut omnes Philosophi asserunt; nec inter appetitum et cognitionem regulatrix opponatur esse firmam coniunctionem: ergo.

Sed ad hoc responderi potest, quod organa sint intime diversa; sed tamen esse quod sint intime subordinata, et ita se habent cor et cerebrum, quod appetitus excitans in corde sufficienter movere et regulari potest per cognitionem exercitium in cerebro sicut pedes in motu locali regulantur per visionem elicitam in oculis. Hic solet agi de fletu et risu & quae huic dico, quod fletus et lachrymae ab oculis effusae fiunt ex dolore, et tristitia oriuntur; unde si ex alia causa fundantur lachrymae non est propriae fletus, sed apparentes impropriae seu puae materiae.

Risus est vibratio quadam septi transversi, seu diaphragmatis, simulque musculorum thoracis et oris, quaesitum ortum ex delectatione de re iocundi et aliquamdiu nova. Quare si vibratio illa oriatur ex aliis causis non erit propriae risus, sed apparentes aut puae materiae ut nunc dicimus de fletu et talis a nonnullis cuidam esse risus ex titillatione genitus; eo quod titillatio pulsus inferat motibus quae delectatio, ideoque ii, quibus risum movet, vehementer illi risui ac respirationi. Videtur tamen risum huc vocari quatenus eo quod titillatio delectationem aliquam et admirationem inducat, vel quatenus factiva et respiratio est, vel quatenus quantitatem pertinet quodammodo apprehendit ut nova et improvisa in praedictae acuitate sensuum proprium.

Porro delectatio ad risum requirit

supponit admirationem aliquem ex novitate obiectorum causatam: unde puerilia omnia mirantur, ut nova fatetur solvuntur in risum. Cum autem admiratio sit omnia mirantur, ut gaudet B. Th. 2.a 2.ae Qu. cap. 33. sequitur quod risus supponit aut rationem et risibilitas rationalitatem, et risibilitas rationalitas licet tamquam eius gratia. Nec propriae risus est hilaritas illa, quae oculis efferuntur instantes aut erigi canes.

Liber 2.us de anima rationali.

Liber 2.us Hypeorum translationem 39. Philosophi liber analyticus a Pe. Lino 2.o Hyperoum translationem 39. Philosophi liber analyticus a Pe. Lino 2.o Hyperoum translationem explicatione institutus; 2.o Praebet tamen ab anima illeius expressionem explicatione institutus; 2.o Praebet tamen ab anima illeius via initium sumit, quae exempto praeputio secunt AA. Primaestici, via initium sumit, quae exempto praeputio secunt AA. Primaestici, quam magis generalem accedimus ad indaganda aliquid de natura et potissimum anima rationalis et quae hic pertinent annexi, et in antecedentibus discussa et ad Theologiam aliunde pertinent.

Quaestio 1.a de quidditate animae rationalis.

Utrum 1.a vim anima rationalis sit spiritualis, et immortalis?

Nomine animae rationalis significatur primum intelligendi nobis intellectum, et 1.
cuius rationamur, et praecipimus quodcumque genus enim occasione data.
Hoc primum nobis inexistere, irrationalis et saepe sic, quae verae in dubium
est enim certo certum, primum hoc esse subsistens; si enim quodcumque naturale corpus
et proprium vinculum substantiale secundum operationem radicis hoc quod a nomine
dubitaret? Quare videndum si illi secundum ethnicii et haeretici (sicut
M. Palgeo Hamanus) quae animae enim humanae inharmonia seu temperamentum primum
qualitatum diversae hypeorum eo sit, quod temperamento desinente mortuae

homo, et ꝗ temperamenti varietate varijs passiones et affectiones ag-
Ridg.
2. di quæ: ty quæ studuit modꝰ Deijꝰ, seu condiꝰ sine qua non, ty
prima radice operandi, et instantiae temperamenti: ty quæ virtutes ag
gressi nois materie superiores corp. ejj elementarij qualitatij: ty quia
rationalis anima libere dominat patiq a temperamtis oriijdis earq
refrenat, et prinet.

3. Reijciendi ꝗ opportꝰ Priscillianistæ, Manichæi, et
alij ethnici partim, et hæretici, q humanam animam substantiam partim
ex omniarum. Hoc enim plane adversatur immutabilitati Dei, reddit
ang impeccabilis, increatq dna Idcirco pulchra hæc dominata è a
conc. Bracharen. 1º et a Leone 1º. è igitur rationalis anima substantia
creata nobilima ramp et partem omnig refertes, ty est intellectiva, et
volitiva (quæ ꝗ fere probatione indiger cq ex nobis evidentiꝰ reddat exper
ientia et conscientia nra) ty quæ è spiritualis, et immortalis, ut mox
demonstrabimꝰ.

4. Igitꝰ quod anima nra sit spiritualis et quod ejus ratio reddit
immaterialis et incorporea, aperte declarat ex actu intellectus ejus qua pa
ritur afficit ang rationis ex ipsiusq, ty abluit quæ opposita ad corpq. Suffi
at illud Eccles. 12. revertatur pulvis in terram suam unde erat, et spiritus
redeat ad Deum qui dedit illum. Sed in nobis tanta naturam sub tuno
centio 3º cap. premitur a summa fide in ethnicis: Deum ab initio
temporis orbis de nihilo condidit omnia spiritualem et corporalem An
gelicam scilicet et mundanam, deinde humanam quasi ex spiritu et
corpore constantem.

5. Ratio secundus philosophice demonstrat 1º. ex operatione ejus
ita humani cum augere malitia omnia supervolare et ad spiritualia ratio
matere pertinere. Retinquunt enim obiectum proprie spiritualia, nempe Deum
et Angelos: generatim 2º. principia agnita sedes corporeis et incorporeis
ab his omnibus abstrahuntur nasci, unes et ipsa quod generalimq rationem
tionis. Ty igitꝰ ad cognoscendi ab obiecto ipsiusq ꝗ proprium ty ipso habere
atque aliquid quod ordinis spiritualis. Quis enim hunc volatum et elevatio
concipiat i limitatione, et utilitate rei mali?

6. Ig si ang immaterialis
è: ergo et potentia ejusdem naturæ elicit, ac recipit. Pⁿ. con. Ly: quia
illa potentia naturæ elicit ang superiori ordinis, quo superat illud: modꝰ
operandi segtꝰ modum ejusdem: ty quæ si ang recipitur in potentia corporea
ty ab ea pendeat i suo esse corporeq. Ergo: si potentia spiritualis
è: ergo et substantia ang. Pro hac conjugatione ng. rationatij negat excedere sug
radiij; sed potentia illuminata ratione i unam ejusdem gradus: ergo si potentia i-
luminata spiritualis è, patet anima spiritualis esse et incorporea.

7. Ofta 1º. qa
omnis potentia corporea ob quod idem è organica longe ejus, et quare
extrinsecus et hebetatur, et experientia ostendit i visu auditu phantasia
et alijs potentiis organicis quæ vegetatione ejus i inopia quæ in senectute seu
bruti, seu hominis; at potentia illuminata visu rationandi reddituræ expeditior
et acutior potiusque mens et ratio et consilium in senibus ejusdem. ergo.
Obiit 2º. qa potentia organica ipsiusmet obiecto excellentiori et ultra a ni.
mia luce et audiendi a vehementi sono, pirque ad minuta perceptio
ne inepta ob minus apta. Non sic potentia illuminata quæ potiq sublimiora
obiecta degustando perficitur et facilius generatur infecta.

8. Nec obstat, qd
humana mens ꝗ ratione utitur non nisi ꝗ organa sensuum accipiat
species obiectorum, nec posse regulariter intelligere sine phantasmate
phantasia cuius idoneum operandi modum requirit: unde quæritur quod
rectis vinculis differat i quantis et obiciat in partibus amplius et recepitur.
Non igitꝰ, ñ obstat. Nam licet hæc causa mens in operando dicat
principium pendere ab organo corporeo, tamen imme, elicitive ~~ut ex~~
~~inclinando tam~~ non pendet ab organo sensuum superq cuiusque: quæ
admodum pictor licet indigeat ministrance tabulæ aut mq colorum

ad eo tamq immē non pendet j dau pingendi.

Hęc inliq independēs prāt
9. sē q.ā sępe de obīs aliqēs iucāt quę tenq renytiāt: tenq enij etiq
intentq nihil renytiāt nisi corporeq, ogē eq phrasia proponit
Angeli, et alacri Juvenq, vt Deq, quasi mare immensq, et ubique
diffusq: ac inliq iucāt Deq ēē puręq spiritq, et Angeli etiā existen-
te ab omni se corporea. Eo q.ā mps corrigit tenisq excessus, et eq
iucāt oiegam agiq immentq non ēē sacrq aut sflexq d.ā 3.o q.ā
spebq per tenisq haustis utitur, ad cognoscenda plura tenibq imp
ęia, vt quidditates, et subsęta rerq ad ppētes vitales, et ad sīnf
per sē qualitęia spectandas.

Ad 2.m arli pacęs deveniendo: quod anā ra-
10. tionalis sit immortalis et in preteq dicturus, inconcussa veritas
catholica ē, et totiq vitę Xtianq fundamentq. Sed dubitat vīn h
queniat solq ex indēbito beneficio Dei volptis anq tameti mortalq
ex se perpetuo servare? An ex eo quod anā ipsa natā sua sit
immortalis? Summid autq hic immortalitas ~~~~ q indestructibi-
litate etiāli sic eni solo Deq hēt immortalitatq, vt ait Apostolq
1.o ad Thimoth. 6. eq ois ētia posit a Deo annihilari per subtrac-
tionq influxq Dei vītāvi.

Summid ergo ex incapacitate corruptionis
11. ac defectionis queniens ab agente nali, atq etiq a Deo si x.a rerq na-
tās procedere vellit, vt se ipsa velle supponit nisi ald revelet. Hoc ipsu
quod anā nta sit immortalis nā sua certimq ē, et patet ex con-
latet. sub Leone X. sess. 8.a ubi Patl. eq Dielq nris nonulli ausi sūt
dicere, de natā anq rationalis q.ā mortalis sit; et alij contra phi-
losophantes sm satiq philoq dictq ēē asseverant: tacto approbante
concilio damnamq, ac reprobamq omnes asertiones anq intellectq non
solq ēē, et hij dubiq vertentes eq illa non solq vere per se et etiā
humani corporis fāa existat, verq, et immortalis sit, quod mafeste

patet ex Evangelio.

Ex quo fidei oraculo hēt anq ē immortalis 1.e per 12.
se, et etiā: ergo ex nā sua ē immortalis. Habet etiq immortalitatq
ap non solq theologice sed etiq philosophice ostendi posse, atq in ipsa
ap nā fundari sicut illq fundat Sti. PP. Ostendit ergo tāc D. Thq 1.a
p. q. 75. ar 6.o, ng anā rationalis ē omnino spiritualis et per se inco-
rporeus, vt ostęsq manet: ergo ē immortalis, et incorruptibilis. Probāa:
q.d quod corrupitur vl corrupitur per se vt q.do moritur Jpsum, vl q accęs ad aliq
corruptiōq, vt destructio subitō omnia quę in illo sū destruyt: sed ptā
per se subsistęs, et spiritualis nullo ex his modis pōt corrupi: ergo.

Patet 13.
min, et j primis quod ñ potest corrupi per se potest q.a corruio per se ta-
lis solq provenit ex pugna qualitatq contrariatq; sed ptā per se subsistęs, et
spiritualis, ñ ē subtij qualitatq contrariatq: q. Juod autęm ñ posit corrum-
pi per accęs pāt q.a non corrupitur ad corruptionq aliq, vt patet hęc
ēē independens ab alio: ergo anā rationalis nullo modo ē corruptibilis.
Hęc ap etiq repetit P. Ea 3.o 2.ęq. cap 57. eique alia duodecim adiu-
git ad probandq omnq substantiq intellectq ēē incorruptibilē.

Obi 1.o illud Eccles. 12.
cap. 3.o unq interitq ē hominis et iumentorq, et pqua utriq condito,
sicut mori nō sic et illa moriūt. similiter spiritq omnia et nihil
hēt nō jumpto amplius. Hęc verba significare videntur anq hōis, sicut
et iumpti mori eq corp.e. Eo. conc. Contingit nop. 6.q actione. ff. approba-
vabis sicq sophistarij, decepti anq ratę ñ ēē immortalē q natq, sed
q qtāq. 3.o anā rationalis ē substęia incorporea et ad infūndiq corpo
nātā ordinata: ergo ex.a corpq exit in statu violento. Nihil autęm 15.
videtur ē perpetuq.

Ad. ad 1.m quod ibi Salomon loquit de interitu tem-
poris, seu hōis, j ēē oportet, vt exponit D. Hyeronimus; vl potiq vt
intelligat P. D.a p. q. 75 ar 6.o ad 1.m loquit ex persona impiorq

ita rationibus, ut corpori liberis jndulgeant; quæ interpretatio firmatur ex sapient. cap. 2º vbi exprimitur logi ex persona impiorum ita inquit: dixerunt impijs cogitantes apud se non recte, id est quod postea eximus fuerimus non fuerimus.

16. Ad 2m dic, quod solum ibi negatur immortalitas atq; per natura, id est per etiam et independentiam ab alijs influxu, et arbitrio; solum autem immortalitas per gratiam, id est per liberam voluntatem Dei, qui potest animam rationalem naturalem redigere in nihilum; vt sumpta gratia in radice fuit ita creatus, quia gratuita fuit et indebita, quamvis ea supposita natura debeat ab originali peccata.

17. Ad 3m r.º, quod ella jupiter et ordinatio non tollit quod anima separata a corpore sit per se subsistens et independens a corpore, possitq; se exercere jperationibus nobilissimis intelligendi et volendi ideoque status separationis non est illi contrarius, imo nec preternatalis vt aliqui volunt; sed est naturalis, licet ex diuturnitate et desuetudine, sive innaturalitate diuturna ad primarias inclinatur; hæc enim est accuratae corpus ita vt ab eius accuratione possit separare; quia talis accuratio non est aliquata alligata; unde ex diuturnitate licet sincera accuratione subsistere separatae advenisse.

Alius 2º vtrum anima rationalis sit actus corporis?

18. Sit aliquis, anima rationalis existens est ut informans corporis. Hæc aliquis est existens in concilio Viennensi sub Clemente V. j Clemente vocatur summa fide et fide catholica vbi vt Pontifices dicit: qui ut deinceps asserere, defendere seu tenere pertinaciter præsumpserit, quod anima rationalis, seu intellectiva non sit forma corporis humani per se et existens tanquam hæretica censenda est.

19. Pro ratione: anima rationalis existens est forma informans corporis: ergo existens est ut informans corporis. Ad antecedens anima rationalis existens est id a quo corporis quemlibet esse animatum

hoc intelligitur non ut rationalis ergo est forma informans corporis. Pro consequentia quod existens est id, a quo corporis quemlibet esse animatum corporis in aliquo de specie in esse animati per quod differt ipse a corpore ubique animatis; sed quod existens est animatum corporis in aliquo de specie per quod ipse differt ab alijs est forma informans corporis: ergo. Non ut ex arbore plantali et mix est cera: quia ipsa quemlibet a forma et ipsum ipsi negat non esse existens in genere ut tali ipse.

Hinc deducitur opinio rationalis anima rationalis rationalis corpus non quatenus rationalis est sed tantum quatenus forma substantialis organica et unum. Reducitur inquit: quia anima rationalis ut distinta specie ab anima bruti est physice unitus humanus et distinta specie distinta a anima rationali bruti; sed eatenus pars formalis ut talis constituit quatenus informando unum per se ex utroque resultat: quia anima hominis ut distinta ipse ab anima bruti informat et actuat corpus. Hæc non: sed reduplative ut rationalis est specie distinta ab anima bruti: ergo reduplative ut rationalis actuat corpus.

Arg. 1º inter actum et potentiam negat proportio; sed hæc non dat in corpus et anima rationalis, et hæc sit spiritus: ergo anima rationalis non est actus corporis. Probatur: actus spiritualis negat actuare substantiam corpoream: ergo nec forma substantialis spiritualis informare mundum. Pro quod inter actum et potentiam non adest negat proportio quia incompletum et materiam omnibus modis cum quibus potest informare mundum, actus materiae subiacere operationibus hæc autem inter corpus et spiritum nullus est cum negat repugnantia. Pro probatione nº eum; quia spiritualis actus non mixtus corpori abiecto pendere et cum actus ex conceptu suo sit prior eum et a subiecto pendens: et ipse autem ipso spiritualis et corporis amittere. Ita hæc ratio non militat j spiritualibus substantia.

Arg. 2º anima ut intellectiva, et rationalis non reddit corpus intellectivum et rationale: quia ut talis non informat. Pro consequentia quia forma sub ea ratione qua animat subiecto ipsi suum esse formale animat. Ad consequentiam ad pro dicto forma animare suum esse formale vel subiecto si sit illius causa vel unitum existens ex

ipso si subsq̃ sit incāp̃ talis esse q̃ talis: cy igit corpq̃ sic incāp̃ illiqs
si et alias anā vt illevā ñ informet corpq̃ quia ipsy, sed quia q̃
ruty resultans ideo vt illevā omnicarā corpori ñ corpq̃ sed homi
nq̃ constit, et denominat illevy.

Rsq̃ 3.o quā illevā vt talis ñ ē ab aliq̃ corporis, vt pluries docet P.D.t nominatj 1.a p. q.75. ar. 2.o: ergo anā
vt illevā ñ ē ab corporis; quandoqdē geūs negr ēc elevatio sua
radice. Sed anā n.o conguā, cū includa ybāo ñ obstat; q.a intlq̃ angl
negr quarenq̃ hpi elevat ipsa rationes mq̃, et pōt sine illa subsistere
ac, quo qdē elevāo fieri j intlū racāto explicet esse rāmo ē imbibi
ta j anā racāte, quo sic corpq̃ acruat, vt ab ea acruāte ñ expandat
sed posit illy non acruare.

Hanc solucō Didisimq̃ ex eodē P.D.e idē
argtq̃ quanpre q.a vea & anā ac. 2.o 4.o loco, et respondet ad 4.m
dicendy, quod intlq̃ possibilis negr, angl humanq̃, inqtq̃ supra
mq̃ corporalis elevatur: unde p. ñ quod ñ ē ab aliq̃ organi non
excedit localē estām ab. Ex dictis colligi 2.a exxorto Origenis q̃
anā nra ñ ē aliqd spēi cy Angelo; ng Angelq ñ ē sta corporis, et
simpliter intelligendi mody hic. De quo videri pōt P.D.t loco qui
citato ar. 7.o

Art. 3.o vm ab xāoles, tq inter se, quq xll aliarq anārq sint substantialiter jequales j perfēone?

Certy ē qp.a pugtyvis dictā j ordē ad primaōq̃ moralq̃, seu quoad
aliquē usq̃ ēc equalia, vnq ej aurey vq.a equivales quarum argtq̃
reis, et ab eis specē distq̃ ñ pluris pensiabile ē, nec plq̃ valet j ordē
ad onē omestiq̃ quq quarum argentea qq equivalet. Imo j h. qu
ter imperfectōn physicē idem magis pretiari, quq perfectā, sicut
plq̃ pensiat adamas, quq omis pa; exculq̃ licet iste illy in per
fēone physicā mirabilitē excedat.

Non ergo sic accipienda ē jequalitas quq xll xāoles anārq j
dagamq̃ sed debet dixari perfectō istq̃ et aliterq̃ quat in suo ēc
quqbt omnitus, et postea vtraq perfēone ad invicē collata cōdp
dy ē an perfectō j ipsa xapectu ablūe excedat aliq perfēonq, vl
potiq cy ea ablūe adequetur. Et licet pqualitas et inpqualitas nōa
sit pro quqtitate molis in opta x.a illud D. Thq: vny in substāa fa
cit idp in quqtate pquale j qualitate silē; ex omī tamp vnu exten
dytur ad quqtatq̃ virtutis.

Sit 1.a solūo: xāoles anq̃ a facto si in per
fēone indibiduali substaglē inpquales. Era omā Sanctq̃ 2.a Jesuitas
et pp.s Scotistas, et eq ex professo defendit P.D.t in 2.o dist. 32. q.e 2.a
per totq̃, et pro alijs in locis, omī mexito Caietanq̃ cpcos appellat q
per totq̃, et pro alijs in locis, omī mexito Caietanq̃ cpcos appellat q
hyc inq̃ in D. Th.a non vident. Probat xāe: quocumq̃ ū substantia
liter dictā ū j ea xāe j qua differunt substantialiter jequalia; sed duq
anq̃ xāoles ū in perfēone indibiduali substgalē dicip: ergo ū in
perfēone indibiduali substgalitē inpquales.

Min, xāe: cy duq anq̃ xāoles
differunt in indibidualē quq ē perfēo suorgālis indibidualis: ergo si sub
stgalitē dicip j perfēone indibidualē. Min probat: quocumq̃ ū substgali
tē dictā ñ habent eandp quqtātē perfectionis suorgālis, aliterq̃ non
differunt in perfēone suborgali; sed quq ñ habent eandq quqtātē perfectionis
substgalis ū substgalitē inpqualia: ergo. Dpa: cy pqualitate
j perfēone specā, ñ sunt duas anās differre specē substgalitē: ergo
cy pqualitate in perfēone indibidualē, ñ sunt duas anās ēc dictas
substgalitē indibidualitē. Ha ex equpō dē sunt, et eā vagen
da ē a paritate.

Sit 2.a conclūo: anq xāoles nesse ū inpquales alijs
anābq in perfēone specā. Ē omī 2.a P. Suarez, quq pp.s locutatis
Sch. sequyt. Ē expressa in A.D.e 1.a p. q.76. ar. 3.o ubi ait: invenitq̃
rerq̃ spēs et sip differre adinvicē ūm perfectionis et minq̃ et tertiq̃:

sicut j rerum ord.e animata ii perfectora j animatis, et animata plgtis, et hō analog brutis; et in singulis horum generum ii gradq diuersi: et ideo Philos. j 8.o metaph. assimilat ipsos rerum numeris, q differunt ipse sm addeg, vel subtractoq vnitatis.

Pbat xae: res diuersę in diuersō ēe specō substālī xa diuersq gradūq perfectionis specē substālis: ergo implicat aliquas talēs ēe diuersas in diuersō ēe specō substālī ab aliis, et ni ēe diuersq gradūq in perfectōe specē. Hyc nc: sed eo modo quo ii diuersq gradūq ii inpquales: ergo ii inpquales in perfectōe specē. Pbans: res Mathematicę j diuersō ēe specō substālī xa diuersq perfectōe specē substālē: ergo xa diuersq gradūq perfectōis. Pāt conqua: q.a gradūs diuersi, vel ēidē cum perfectōe rei, vel saltē adequantur cum illa.

~~Sed non stat duo ēe diuersa in quantitate molis et ni ēe mole inpqualia: ergo neq stat duo ēe diuersa j quantitate perfectionis specē et ni ēe in perfectōe specē inpqualia.~~

~~Exempla: hoc illātō ē frequens apud Ill. DD. nec pertinet diuersq ii iuncta et omnino pqualia in perfectōe: ergo ii diuersi omnino esse erunt ergo a 2.o diuersis sequentur, quę ni ii diuersi esse erunt nec ni ii, quę differunt ipse ni ii in perfectōe specē pqualia.~~

Sed 1.o ni stat duo ēe diuersa j quantitate molis et ni ēe mole inpqualia: ergo neq stat duo ēe diuersa j quantitate perfectionis et ni ēe j perfectōe inpqualia. Sed quę ii diuersa in perfectōe specē ii diuersa in quantitate perfectionis, ng in perfectōne specē idē ē ēe diuersq ac ēe tantq, et ni maior nec minorq cum ea constat in indivisibili: ergo sequetur ni ēe in perfectōe inpqualia. Sed 2.o deregando equivocatōē in 2.a rō: ng inde fortq inferunt posse ēe pqualitatēq cum diuersitate specē, q.a loquendo de pqualitate, vel diuersitate accidentali pōt res ēe qdā pqualis et diuersa pqualis qdā in uno et diuersa j alio, et ita nō pqualis alti j quantitate molis et dissimilis j colore figura, vel alijs; sed ē minime pbat quod in eadē substātia cum

perfectō alqd ēe diuersum ab alio et omnino pquale cum ipso: ergo in eadē perfectissima ratōe substālī perfectōis substālis specēq non potest duo ēe diuersa, quę sunt inpqualia.

Arg.t 1.o 2.e 3.q rōis: ex D. Thā 3. p. q. 69. ar. 8.o obi ad 34 argtū quod sit gratia baptmī debet ēe inpqualis, q.a inpqualis ē capacitas nātūē erga in pueris; xer his verbis: dicendum quod diuersa capacitas nātūē j hōibus ni ē ex diuersitate mptis, quę per baptmū renouat cum omnes hōes eiusdē speī existētes in fīa christianę id ē ex diuersa disposō compozū: ergo.

Ro quod D. Th. ni excludit diuersitatēq numeratēq, sed ipsēq mptis in hōibus 2.o pouē ad Angelos, qui dant dona gratię cum capacitate nātūē. Sic enim gtiam immē ad vex. ba obiecta: secū autē ē j Angelis, q differunt ipse et ideo Angelis dant dona gratuita sm diuersq capacitatēq nātūē non autem hominibus.

Arg.t 2.o: duo ēe pqualia in perfectōe nihil ald ē, quę quod ad invicem comparatis perfectō quę ē in uno ni sit mai, quę quę reperit in alio; sed stat duo ēe numerice distā et quod ad invicem comparatis ni sit mai perfectō, quę reperit in uno quę quę reperit j alio; q.d enim Mexicis hec diuersitas cum eo quod res sit perfectōr vel imperfectōr: ergo stat duo ēe numerice distā et pqualia.

~~Sed 1.o ei in~~

Ro mię, quę ni convincit subtilitera pbatō; q.a licet diuersitas et inpqualitas ni sint idē fīa, sicut nec silitō et pqualitas: cum tamen sint ita cum illa et cum illa existunt: sicut enim silitō seu amicitia j ea ratōe j qua talis ē fundat aliquē proximitatēq seu pqualitatēq sm diuersitatēm fundat inpproximitatēq et inpqualitatēq.

Arg.t 3.o si pter individuum ante intervenit pqualitas substālis: q hō generis hōis generabit nearis individuum, vel perfectius vel imperfectius se substālē; sed ni ... eo quod ipsum neq exceditur ing eāq: q ... q cum latitudo substālis perfectionis ni sit ita

et tenu jstitę pceseryt jg generaões, nllâ erit jg nvi jdualis pfectio pducibilis. Ceterum, qd et si oia omittat n̄ sequit vlmq̄ Dgs; nq dissa jstite sjchâtice pfectionis variao xa virtuq jstitę cugtis aas, nygg pt exhauri, qd miralius n̄ e, qo qd gotidie experimur j pene jstitis, diversq hoy facieibus, j gaty lineamytis nygg pfecte assimilgt.

Dejde Dro 1o gthimematę nq miry supiytq; nq cum jduão generatis n̄ i rao pducydi n̄ e cui jdividy pducty n̄ posing cag jdualitē excedere, secus spificē: hjc videmus jgeniosy a stulto, fortę a debili, pulchry a deformi gotannis generaq; Vnde si effectus negt evadere spifice distinctus, necessario tę evadit distinctus jdualitē: ita negt evadere spificē pfectior, bē tę jdualitē.

Arg. 2.

Ma Ds Ntog: ponamus duas cognices gaty alta attigat Pauly, alta Petry ggali clarritate, et jtensione; hę cognices si spefice distę, et tę jpfectione ggales, cy pfectio cogniciis Dsistat j jtensione, et clarritate, jgbus n̄ e jta vnqq exefus: g. Dsis: let calor et octo spei differat a frigore, et octo: tę vtraq galitas ejusdę virtutis, et activitatis e, ad jtroducendę frę, cujus e pprietas.

Ceterum, ipsa diffia obtrdy refydit j eory cogniciis, et eas facit jggales; nę ggalitas j jtensione, et clarritate oppotę Dsjcit: ty qa ipsa jtensio, et clarritas, utpote mti jdualis diversę cogniciis, si g j pfectione jdualis jggales. ty qa easę jtensione, et clarritate posyt coccere micq terry ac aliud obty longe nobilius, et tę cogniciis n̄ eryt jpfectione ggales: Intensio gppe, et clarritas si accęsia ex alijs capitibus pvenientia, unde eory ggalitas spefica n̄ arguit speficę ggalitatę j pfectione cogniciony ipei distaty.

Ad Ntaęq ceterum, qd calor abiq dubio e pfectior, et nobilior galitas qq frigus, Vnde qd ad 4, qd j ordine ad jtroducendę frę, cujus si pprie pportionptis h m̄ e Dsydeu

utilitedę pportionaly ggty ad aliqq usy cy pfectione absoluta, et ideali; et si arguerer tgtę virtutis e tactus ad tgęzedy ggtę visus ad videndy: g. visus n̄ e pfectior tactu. Ex dictis colio 1. qd jggalitas j disposibus organicis, qę experit j hoibus e orta a priori ex jggalitate ibidem idealis aaty j pfectione jdualis; nq cujus cyq frę vlma dispo ab ea pfluit, et e xa ejus exigęę.

Colio 2. ao viri, et feminy ee ibidem jggales j pfectione jdualis, et quatę loquendo exstare excesy j pfectione ex pte aę viri; nq sexus femineus est ex genere ipfectior sexu viri. Ex h autę n̄ negt qd qlibet aa feminy debeat ee pfectior qacyq aa cujuscyq viri; nq pt accidere, et accidit de facto i B. Virgine, et alijs mulieribus, qd ille exerus ex genere resumiat p alia pp. qbus pfecte peniatis, exerus j pfectione potius detrandus i p aa feminy, qm viri: qpadmy, licet ittęere i ex se pfectius qm velle, n tę qd libet ittęere e pfectius qcyq velle, aliqn aut opinativus ergo existeam Dei authoris naty, excederet amorę naly efficacę illius sup oia.

Colio 3.

3. qd qde aliqa historiae narrgt, aliqas feminas repente j viros mutatas fuisse, si loqyt de feminis pene Dstutis j ee talium fabulosę ęreci dbęt; n autę si sermo i de androginis, qa jtis pt accidere, qd decursu tpporis prvalęte sexu viri, repente videgt j viros mutati, cy tę re vera j sexu q viri. ante foyt.

Qo II. de intellectu agente, et possibili.

Art. I.

An, et qd si Intl. agens, et qomo differat a possibili?

1a Ntio: nesq e in nobis intlę agens, qui gducat species p intellectum reasiras. ita Dris na cy Pro, et R. Ds et gbat rao istę: et intlę existat in-

1.

lleoq; alcq obtū nesqy ē quod intrinsecē accrued et deriued spē intelligilē illiq
obtū vt pāt ex supra dictis; sed ad hanc spēm intelligilē efformandq
nesqy ē dari in nobis aliquq pōq agentq: ergo cy tali nōe designetur
intellq agens nesqē ē ipsq dari vt spēs pro illeō requisitas efficiat. Pō
mīa: nq talis spēs vtpote spiritualis fieri negt eggua a causa
prali ab obtō nec qua in se, nec qua i phgrasmate, nq vtroq modo
male ē, cqinō impugnary ad promouendq spēm spiritualē; quodcū-
qdq causa prālis admittq adequate debet esq in perfectō
Vtrq u
2. cuxere ad Dēy qui ad dicentq phgrasmatq causse vt infundat
illas spēs intellui possibili, vt vult Petrq Huxrade, pazy Philosophi
ē, qd commode poē assignari causa proxima creata. Sanē si ipse
recuzq liceret falē eliminari posset omnis causalitas creata
et sic iterq supciraxe illq antiquorq qq mille notōq falsq aste-
rentq quas vocamq causas nihil efficere, sed ad earq ptam
Deq se solo omnia causare. Maneat ergo certu, quod datur i
nobis pōa agens, seu pducens spēs impressas intelligiles, cqinō intellq agens
Sed
3. obi: n dat sensq agens: ergo nec intellq agens. Hoc argtq sibi obie-
ge cit. R. Dr. qd vera & antā ar. 9o et sic xēt: Ad 5q dicendq, quod sp.
ge sitē cy sit quoddq pazlāe nois imprimit nec i sensq nec i mediq
ge spēm alicq qēs: cy spēs in medio, et in sensu n sit nisi pazlaxis.
ge intellq autq polis recipit spēs alicq qēs quq int i imaginatōe cy in-
ge llq polis recipiat spēs vrsales, et imaginātō non sanear nisi per
ge iares. Et ideo i intelligibilq indigemq intellu agente non autq i sensibi-
ge libq pōa activa, sed omnes pōq sensivq ii pōq pāvq.
Ad 3m intellq agens
4. ēt diquid ab illu possibili. Sic Thq dispensiendq scotistis et Jesuitis
dnt: Et sirat ex Pho hic text. 18. et 19. obi D. Thō loc. 10. et Sq.
q. 79. ar 7o et 10. vbi dicit: intellq agens et possibilis ii dicitq pōq, id

et i ombq ē alia pōa activa alia pavā. Et ar. 7o hoc dicitq expq-
fesso pbare, ajnexit, quod esti mem. illevā sit aliqd speciē mentis
pōq intellēq n ē tamq alia pōa, nq nulla alia diffēa pōaxy in intellu
ē pōt, nisi possibilis et agentis. Quo nihil clarius ad excludendq inscr
fratōq accipientiq D. Thq respa & divisiōē fratis, seu per xāōq secq & g-
tavā et zeali.
5. Pbat xāe D. Thq: repugnat, qd idq xū eiusdq sit simul i aū
et i pōa, sed intellq agens ē i aū xū spēi intelligilis, qa cmyquoddq agit tm
quod ē i aū, et illq polis ē in pōa xū eiusdq spēi quq recipit, qa cmy
quoddq recipit tm quod ē i pōa: ergo intellq agens et pōlis n sunt ē
sed Epq pōa xā. Pbat 2o intellq agens et polis nōn obtā fra divisa
et ag xā distōs: ergo xā diguntur. Coā pat et ant pbat: obtq fratis intellq
agentis ē obtq intelligile in pōa, quod potest fri intelligile i aū; obtq
vo intellq pōlis ē ipsq obtq, vt ig facty intelligile i aū
6 Ruxfq ag intellq agen-
tis ē pducē spēm intelligilē p abstrāp a phgrasmātōq, ag vo illq polis
ē intelligere; sed ēe intelligilē i pōa, et intelligilē i aū ā obtā fra distā: sē-
licet pducē spēm, et intelligere ii ag xā dicit: ergo. Dicet: si ag intellq
agentis ē pducē spēs, non remābit talis intellq i anā separata, nīq
pro eo instatu producō spēxy ex phgrasmate ē impossibilis; sed n negatur
dici, qa cy intellq agens sit pōa spiritualis non corrypid ad capacitatēq
compositi humani: ergo ag adequatq intellq agentis n ē pducē spēs abstractas
n dat illq agens a polis xā distq.
7. Vo mātq, qa esti intellq agens pro eo
statu nihil efficiat, adhuc tāq non ē impōle eiq manq aui desexi-
re pōt pricq, et potā reuniri cy corpe iterq desexvis, cy ducitio ad
phgrasmata n i abluā impolis: sicut pōa grava et augmentavā
ezyt in Beati pytrē intregitatq nātq, esto ad exentq reducendq n
int.
8.
Ex dictis colligt intellq agentq non ēe cognovq. Rāo ē: qa eiq ggria

operão n̄ è cognio: ergo Pbr ans: operão orta a pōa n̄ inferaca ipē
nullomodo è cognia, q.a hyp nolit p̄suppōi ipēm impōsy obtī; sed rēg.
mi è operão intlīg agentis, cy sit acquisita, seu pōuia ipēi impōsy: q̄
nullo modo è cognio. Linguam hic alq PP. ca.a perfectoy intlīg agenti
tū polis; eo quod Pāg in pienū ingr: ystabilīg è agere, quy pati.. Id
dico q.d ista Pōx poā mutuo se excedit; intlīg gypc agens excedit pati
intlīg pōlis; istīg v.o cognio excedit illd agere, quod cognovū n̄ è.

Utlīg 2.o glrī oeuxat phgrasma cy intlū agente ad pduōem ipēi?

9. Phgrasma, quod è iudīy seu pōs expressa obtī in sensu agente, alquate my debet oeuxere ad pduōy ipēi impōsy intlīgēlis, q.a Intlīg agens se solo n̄ è sufficiens ad talē pduōē; aliaqui eas a principio causaret, quod ē falsy reparā experiēā: ergo prez intlīy agentis oeuxy phgrasmatis desideratā. Pāt cōa: q.a pōs intlīy agentis soly desideratā alq.d, quod sit obtī ipēi ut ne potīt fieri illīg illico intlīgibilis, et h̄ è phgrasma.

10 Sēt nūa 2.a phgrasma oeuxit per my instrumētī ad pduōy ipēy intlīgibliy; intlīg v.o agens oeuxit ut causa pralis. Ita omnes Thomy sequentes h. Dg cuiy è in ratī 2.o pporā pcedēt 8.o ar. 2.o Pbat insup ratē: phgrasma, seu obtī quy j phgrasmate v.o effectū oeuxit ad pduōy ipēi intlīgibilis; sed non oeuxit oeuxtu effectū pralī: ergo instrumentali. Ultīy pmissa ex pbatē. Pb ergo mā 2.o Pg Suarez et alios asserentes phgrasma posse se habere, ut mā ex qua et ex.a quā operatā intlīg omni oeuxitu effectū exclusō.

11. ~~Obtī quy in phgra~~ Obtī v.o effectū oeuxit ad cognion sui ex.a illud: ab obtī et pōa gaxitū not.a; sed ~~ab~~ ipso obtī quy j phgrasmate v.o effectū oeuxit ad pduōy ipēi intlīgibilis: ergo. Pbr mix: q.a obtī non aliter effectū oeuxit ad cognion nisi quatenū mediante, et immē oeuxit ad ipēm qua fit cognio: ergo obtī quy in phgras-

mate v.a. Deinde n̄ satis videt explicari quomō phgrasma possit oeuxare, q mū my, aut ex qua aut ex.a quā: mā gypc ex qua fīa educitū è iabī in quo fīa edūcta recipitū, sed ipēi intlīgibili n̄ recipitū j phgrasmate, sed in intlū positī: ergo phgrasma negat ēe mā ex qua rū fīg intlīgibilis.

12. Similiter: eo dēt mā ex.a quā, q.a è velut exemplar ad cuiy similū intlīy formam ipē intlīgibilis; sed negat se hēre ut exemplar ~~ad cuiy similū intlīy fīat ipēm intlīgibilis~~ q.a h̄ influit solū ut cognity et intlīy dy fīat ipēm n̄ cognētī, sicqp illīy fīat ut cognoscat: ergo n̄ se hēt ex mā exemplaris, seu ex.a quā. Dicere autē n̄ ēē gyrie exemplar, aliter my se hēre tamq q mū my, et exemplaris è ap velle explicare, et inexplicābīy relinquere.

13. Pbat ig minor pt̄ syllogis: causa pralis debet adequare ad minus perfectōp effū quē pralitē pduit; sed phgrasma, ut pōs maltē requirit adequare perfectōp ipēi intlīgibilis, quē è spiritualis sicut ipse intlīy polis quy infīat: ergo. Dices, quod etsi phgrasma n̄ adequet ēē spirituale ipēi adequat tamq ipēi repraesentāy sicqy ipēs intlīgibilis n̄ aliā obtī repraesentā, quy q.d oeuxit j phgrasmate: sed sicut supra diximus ipē ipsum ut pēs ēē duas concausas intlīgit, q.a hyp sīm virtutis correspondēt pōs et sīm assimilāy ipēi, ita &c.

14. Sed 2.o è: ēē repraesentāy ipēi intlīgibili è in diverso ord.e et excedit sīne dpaōē ēē repraesentāy phgrasmatis: ergo n̄ oeuxit phgrasma pralitē ad ipē intlīgibile adhuc sub ratē repraesentāy. Et ex h̄ istud elīpsatur ad expeqdy rationē: assimilāo gypc illīus cy ipē ipsa n̄ è assimilāo excedēs, imo multoties è aliqs cy ipse illīy nequeat ona illīus expimere tony quod repraesentāt p ipēm impōsy, et sic ut mīry q.d hoc pralīter oeuxat ad repraesentāy intlīgibilis seu oculi pducti. Ita repraesentāo ipēi intlīgibilis excedit omnino repraesentāy phgrasmatis.

15. Rēg. 1.o phgrasma negat oeuxere ad pduōy ipēi intlīgibilis gratia virtutis cy n̄ sit cau-

a pŕalis; sed aliud nec virtute derivata ab illa agente: q nullo modo.
Ad min: ng talis virtus derivata v.l. esset corporea vel spiritualis. Si
fy? esset respectus dilatas quomodo virtus corporea posit attingere essentiam spi-
ritualem, ars, erig erit ~~[illegible]~~ assignanda ratio, cur si virtus esset corporea
n e impedimento non potest phantasma per rem virtutem quamvis denuatam,
actibus pŕaltā. Si 2.m virtus spiritualis negat recipi i phantasmate
corporeo: quid remanebit semp imperens imitatio ad illam essentiam

Nec mip ad pb.

16. dico 2g patet dilemmatis eg impugnatio non obstat; ng virtus illa deri-
vata e spiritualis implere, et per modum motionis transeuntis; calm autem
recipi in subiecto corporeo nullum e invenies; etenim qualiter fluida sugna-
lis recipiuntur in lacrymatis corporeis, et ignis tartareus materialis al-
quo spiritualem elevatum, ut cruciet Dæmones, et animas damnatorum
De quo pp.a Theologi.

Arg.t 3.e intuitu n sibi sed eg primali assistat essentiam; sed
17 spes intelligibilis n evadit silis illius agentis, siquidem hic ullo modo respectus
evadit eamp silis phantasmati, cum respectus natum in phantasmate ins-
tum: ergo phantasma n deficit, ut instructum. Dicis. mip sed eg pri-
mi univocum. 2.o equivocum n.o mip et diu. mip: respectus natum trans-
in phantasmate respectus agentis eg respectus phantasmatis n.o nup
excedere 2.o mip, et n.o eg.

18. Contra illum agens e causa equivoca sui ipsum
et sic n negat, quod respectus istarum sic illius illum agentis, qui
solum virtualiter eminenter omnes illas, et eg virtus determinata
g receptus i phantasmate ad producendas similes non gdm eorum quæ
fit respectus g phantasma, nyne accidunt sensibilia tantum i singu-
lari; sed quæ virtualiter latent i illo; eo parte modo quo vir-
tus solis determinat ex puncta facie terrum ad producendum n, v.l.
illud vivum, quod ut vivum neutri e fit simile.

Artic. 3.m quodnam sit obiectum intellectus possibilis?

19. Accedimus ad investigandum naturam pot. quæ abinde significat notat intellectum
et quæ definitur: potentia intellectiva entis perceptiva. Hæc potentia dicit
intellectum potentia seu passibilis: potentia quidem quatenus talis e nt ut possit fieri intelligibi-
lis ota: passibilis quatenus patitur passione intuitiva recipiendo ipsos; g n autem
n tollit quod sit simpter activum sui ag, seu cognitivum. Cum autem intellectum
possit dividi, v.l. abliate v.l. quia e in aliquo statu determinato varia hic
subortur dubia circa obiectum ipsum, ac etiam alia dilatata quæ postea explicabimus. Nunc circa obiectum.

20. Sit 1.a 3.a: obiectum adæquatum nati intellectus e ens i tota sua
latitudine sumptum. Ita contra Philosophi cum D. Th.a 1.a p.q. 79 ar. 7.o 3.a conclusio:
intellectum respicit suum obiectum sub ratione entis, eo quod intellectum possibilis e, quod
e ota fieri. Unde sum intellectum differunt entium diversitate differentia intellectum possibilis.
Probat ratione i.a rationem: supra: obiectum adæquatum potest e, quod ambitum omnium
ad quæ potest se extendere potentia; sed intellectum e ens ad quod non potest se ex-
tendere intellectum noster; ideo enim sit potentia quæ potest e fieri intelligibilem
omnia: ergo.

21. Sit 2.a 3.a: obiectum specialum intellectum e ens quod apprehendit reale et
rationis. Pt: obiectum specialum intellectum nati e ens cognoscibile et attingibile ab illum ratione
sui, sed hmmi e ratio omnimoda potentiæ apprehendere ens reale et rationis: g. Pt
min quoad ens rationis 2.m coll. S. Thm: quidem ens rationis non sit præcise
cognoscibile nisi dependentiam ab re reali, et ratione illius. tamen speculatio et
cognoscibilitas ratione sui: ergo. Dpr: alias ag intellectum attingit ens rationis ratione sui ni-
mium ag logicum; sed obiectum specialum intellectum in tota sua latitudine e obiectum
1.a actuatum ab omnibus illis actibus: ergo obiectum specialum intellectum apprehendit
ens rationis. Min pat: ng potest speculari ab obiecto mediante actibus. 22

Cl.o ex hac

11.a negat negationem n excludit ab obiecto intellectum speculabile. Ly: quatenus si entia

rationis. Ty: q.a si ens rationis negat poni intelligibiliter intra poß intellectum
nisi dependenter ab alterio, seu rate alterius, ita ñ ens, seu negatio entis ne-
gat jtra jllm poni, nisi dependenter ab pte, et g spem illiq. sed negationes
negucys ñ excludi ab obtō specierum intellq: ergo. R.o quod si sermo sit
de negatione rationis sui et ante scientiam intellq tyc ñ attingit ab illū posse
et per absentiam sed tantum g dissentiam quod ad rationem obti specierum ñ sufficit
quapadmū q.a falsum rationis sui ñ tantum affirmat intellq nec mala volunteris sed to-
tum dissentiū, falsum ñ e obtiū specierum intellq nec mala voluntatis.

Si vero sermo
23 ē de negatione gtis ad mū entis accepta, et ut iq ē ens rationis, reflexe et
specialiter ē ratione sui cognoscibilis, sicut et simpliciter scibilis p absentiam, atq adeo
quatenus sic jllm specialiter valet; tunc independentia gtis ab spe entis mūe qua
non ens p.o ponitur jtra jllm suppositive se habet.

Sit 3.a Pr.: obtiū apprehendi nisi jllm g.h statu diversionis ad corpus ē sola geditas malis, ut
abstracta a deteriorib; jbidugbq; g status v.e separationis a corpore ē geditas
spiritualis cum ipso omnis in eodem gradu immaterialitatis gtis
ē ante malis separata. p.a pris ē expressa jsthō j.h lib. 3.o reg. 8. obi
D. Th. loc. 8.a et ante gb. nota, quod nōe geditatis malis ñ sdm jllm
mg j spiri subsistāt praemortalis, sed etiam omne illū quod pōt capi p mū
cōdm np, et etiam gtis actū malū apprehendit et singulariter ipsum p
mū cōdm geditatis accepta.

Pe rāe pfata p.o pris: ng obtiū apprehendi nisi
25 jllm g.h statu ē illū quod reddit jllīgilē j actu p operātē jllm agentis abs-
tractionis a phantasmatibus ipsis sed intellm agens tantum versat circa res
malis ñ v.e spirituales: ergo sola geditas malis ē obtiū apprehendi
jllm nisi g.h statu. 2.a etiam pris docet expresse a D. Th.a 3.a p. q. 89.
ar. 2.o et pbat rāe ex ipso Aumpta: q.a pōa cognoscit, et eiq obtiū
apprehendi dicit esse j eodem gradu immaterialitatis; sed intellm se-
parata per anā malis separata dicitur in eodem gradu immateriali-
tatis ñ v.e dicitur intellm separata et substantia Angeli: ergo.

26. Mar suppon
et mir ē contra quā sic explicat: q.a cum anā separata sit v.a frā corporis
negat non dicere ordi. ad mū, et pariter cum intellm sit anā gtis nequit
non habere haritū, quā anā dicit ad corpus; substātia v.e Angeli talis ordinis
non dicit: ergo intellm separata et anā separata eiusdem hōnis inter se gradu
immaterialitatis ñ v.e cum substātia Angeli.

27. Super hic p.o: quodnam sit obtiū
apprehendi nisi jllm im se et ut discindens ab omnis statu diversionis ult,
et separationis a corpore? R.o discindere ab obtō apprehendere. sic docet D.
t.p. q. 12. ar 4. et rāe ē, q.a pōa ñ attingit nisi obtiū apprehendi nisi
ut hēt determinatam modum tendi; sicut nec attingit obtiū quod mū tendi
peculiarem ñ hēt, et pār j omnibus causis, primam illa operatio nisi ut determi-
ta et singularis; sed intellm noster im se dividitur non hēt determinatam mū
tendi, sed ab omni modo tendi discindit, q.a sub ea rāe nec ē corporis dis-
cretum, nec a corpore separatum: ergo jllm noster im se dividitur ab obtō apprehendi
discindit.

28. Super 2.o: quodnam sit ly cognitum a nō jllū g.h statu? R.o ē
rāe omnis entis, ut sic, ut creatum, seu immaterialis mū, a qua abstrahit.
sic dicit Thomas cum D. Th.a inquiens aperte: ens ē id quod p.o cadit j.o
apprehensione jllm. Videat 1.a p. q. 5.a ar 5.o Dato ē: q.a rāo entis ē intra
ōes magis universalis: ergo ē rāo p.o cognita a nō jllū g.h statu. Pāe
coā: q.a obtiū p.o cognitum sēper ē ens im rāe magis universale et omnium
Unde D. Th. 1. p. q. 85 ar. 3.o ait: primum accidit intellectui nō cognoscere
anāl, quam cognoscere nōe et eadem rāo ē si apprehendit quodcumq magis
universale ad minus universale.

29. Sic seducunt nri Dn. Scotistas, ly cognitum a
nō jllū g.h statu ñ ē ipsum infimum, seu specialissimum q.a cognitio
magis apprehendit jllū, ut p.o deducunt j aū ē rāo magis universalis et
diffusa; q.a cum sit pōa gradum de pōa ad aū g aū minus; primum ne-

dur & pōa ad aḡ minq perfecty, et magis omnis et opussy, quoad aḡ magis perfecty, et minq opussy; sed cognio ipsi spealimq non ē magis oxpalis et opussa, sed potiq magis paxlāris, minqq opussa cy sit magis. Dicenps: q̄ n̄ ē cognio magis opportūna illui, vt sic gde unti j aḡ.

30. Sed observa quod licet sly cognisy ab illū sit rāo omis prisi vt dicenps mq̄ ly vt n̄ dit rāp, quē attingit ab illū; hoc enim ē sola rāo prisi, vt sic; sed solu dir cognōscq̄, vt talis entis cognoscat: und materialitas seu dcteria ad mq̄ solu imponat & innotesco, q̄a cy intlig p h istam nequeat rāp entis cognosce nisi per diversiq ad phigrasmata, sive ad obrq̄, ex quo rāo omis prisi abstrahit, et h male sit, vt rāp omis entis cognoscat nesse dnotat mq̄, a qua ratis abstrahit rāp.

Consectarium de vtāte intellectus possibilis.

31. Intlig pōt dūāi vt spelaiq, et vt pracq: vt spelaiq sitūr j sola sphāme veritatis: vt pracq extenditur ad opq ab spelaōe veritis distcy xa dicta j ppmialibq logq. Sub vtraq dūāte illq ē omq pōq illq pōq fealitq ambiōnq pbat A. Dr 1a p. q. 79 ar 11. ex eo quod diversitas obti pure accidentalis n diversificat pōq: tilis autē ē diversitas obti illq penes pracq et speliaiq; nq vero p intlig adhuc accidit, quod ordinat ad opq.

32 Patet intlig a et rāo non ī dissq essentiā illq, sed nomina diversorq pōsse muneryq. Dicitur illq intlig à jgrq veritatis intelligibilis apprehendit; cy autē ex uno obto in intellectu ad alia ignoti veritatis cognoscendq procedit dicitur rāo: quē dē operāo neqr non ēe eiqdē pōq; nq eiqdē ē quietare cū ē motare; sed intlig rāciōando movetur ad discurendq plurq veritatis intelligendq: ergo illq intlig ē q dicitur illig a, et rāio.

Ad illq sub rāe illiq species lumq primoryq pijpioryq tq in spelaiis quq in pracis, sicut ej in spelaiis ī 1a pijpia per se nota vt quod libet ē vl n ē, ita in pracis vt ē illū: bonq ē faciendq et malq fugiendq quoryq pijpioryq lumq j pracis dicitur syndexesis, et in spelaiis q anthonomasiq dicitur: illq primoryq pijpioryq. 33

De rāone negationis et infectionis etq tiendq ē, non diversas pōas intellectivas, sed diversa munera exprimere. Dicitur rāo superior xa D. Augustinq: quq j sua munera exprimere. Dicitur rāo superior xa D. Augustinq: quq j sendit geaznis conspiciendis, et consulendis: inferior vero quq intendit temporalibq rebq: ita eas describit 12. de Trinitē cap. 7o. Ex quo pbat D. Dr quod unr posse dara munera eiqdē pōq intlig q eiusdem pōq ē attingere mlq et dmq, vt pāt j intlū cognoscente prinissas et dōq; sed attingere temporalia ē mq̄ ad attingenda geaznia, vt enim ingr Apostolq ad Rom 1a invisibilia Dei per ea quq facta sū intellecta, conspiciuntur: ergo eadē pōa ē quē ex temporalibq cognitis j geaznoryq cognitiōq devenis. 34

Ratio superiōris dubiq ee memoriq intlevq an sit pōa quēdq spealis ab illū positi distā. Avicenna relatq a D. Tha 2o. 2ae 49. cap. 72 negat supporq, quod in pe illevā seu mem nec quoad munq retinendi ipsis nec quoad norq preziroryq vt taliq, seu sub rāe preziti, et h ideo q ipse existimāt ipsis non existere in pōa nisi dū aū cognōit: et pterij q nostra illq q h istam cy vult cognōsce predy

j aũ, sed eriq̃ posseq̃ agere existere: ergo illq̃ species seu spes, quas recipit multo fortiq̃ retinet et servat eriq̃ posseq̃ medijs eis elicuit aq̃.

36. Deinde experiar virtus, quod non, ut hodie et rae vtpes meminimq̃ ppa. ogra. Patres, amicos, argumenta quondq̃ positq̃ &c. cq̃ circumstantijs rijs temporis et loci: igitur dad j ye intellevã mema quoad ~~aũ~~ mung recorda ois. Advertit tamq̃ Ph. Dr. qe. 6. a. vezis. ax. 2o quod mema illeva qua ad h Dy mung sic recordaõis ñ è mema cq̃ praeter, non qa. non ñ intelligamq̃ prezitq̃ sub rae prezitn sed qa. ñ fo. et discere illd. intelligimq̃, eo quod illq̃ ñ cognoit discere singularia, sed tantq̃ p quadq̃ reflexiop. ut posteà explicabo.

37. Fundamtq̃ Pricipiq̃ nullq̃ ẽ ponderis; nq̃ spes pmanpt in abspa sensibiq̃ ut virtus j pe. sensiva cq̃ recordamur rei absentis, aut mortuq̃ et sic ñ potit dari spes solq̃ pdo qd aũ cognoit alias posseq̃ alq̃ aliji cognoscere et obtij eriq̃ servire eo ñ posset cognoi quod adversad expeririq̃; multo ergo magis spes intelligibilis ñ dependet ab aũli cognitõe obti qa. magis immatlis ñ, et ad obta absentia se extendit. Quod vt dicux ñ indigere illq̃ servitude speciq̃ cq̃ ad memq̃ hear phgrasma, et memq̃ tenq̃ unde accipiat.

38. Pot ñ facile ee: tq̃ qa magis à pensandq̃ ẽ ex ipsa nã speciq̃ et illq̃, quo ñ immatlis se magis se dexvqt qa corruptioi ñ ñ obnoxia. Dy qa manpt j anã separata, ut potit recordari singularia, quo hic cognovit, et per illas spes extiare eas, quo ubi a novo ifundyt a Deo. Dy denique qa intelligq̃ meminit non solq̃ rei ipsas sed eriq̃ ag ius, q ñ servad j mema sensiva cq̃ sunt qa spiritualia: ergo j intellu, ut potit eorq̃ recordari.

39. Ad sfãp rei, ee diziq̃ rãe a sensibiq̃ externis, qa cq̃ non possunt cognoscere nisi experimentaliter, et j prentia obti, et ita pipsis ut ñ sit impebiq̃ emittere spes q mtq̃, frustra servarent spes in

mnabq̃ in peijs vo. quq cognoscyt res j absentia, aut j vasali, et indifferentes ad pseni et absens, et immaterialitex oportet servari spes. Dy ppter fines dicto: dy qa nata eaq̃ id exigit, ut iq̃ monui. 40.
mq̃.

Iq̃ ad interrogaõp, positq̃ nº 32. dico memq̃ intellevq̃ non disqui ab illu positi: ita Ph. Dr. ta. p. q. 79. ax. 7o et rão ẽ: qa pea attingens alquq rãe anq̃ pot attingere oia obta particularia, quq sub illa continent sed illq̃ positis attingit omis j rora latue, sub quo continetur obtq̃ ut positq̃ j rae cognitõ: ergo h pot attingere ibidem her rãe memoriq̃ Sti D. Augum la. de Trit. cap. 22. obi ponit j mere rãe neque memoriq̃ illq̃ et solyq̃: ergo sicut mema ita disquit a solyte ita eriq̃ ab illu. Pot h loco cit: ista tria ñ accipit Aug. q̃ 3bq̃ peijs. Sed memq̃ accipit q̃ habituali aq̃ rezõne; illiq̃ autq̃ q aũ illq̃: solyteq̃ autq̃ q aũ solyrariis. 41.

Hic solet inqri an illq̃ noscat q h statu cognoscat discere singularia? in quo puncto vera ẽ sta negans, quq expte docet Ph. Dr. tp. q. 86. ax. in quo puncto vera ẽ sta negans, quq expte docet Ph. Dr. tp. q. 86. ax. 1. ubi j corpe air: 2o dicendq̃, quod singulare j rebq̃ materialibq̃ illq̃ ñ obi j corpe air: 2o dicendq̃, quod singulare j rebq̃ materialibq̃ illq̃ noscat discere et fo cognitae ñ pta. Et rãe ipsam: qa obi spes intelligibilis a noscat discere et fo cognitae ñ pta. Et rãe ipsam: qa obi spes intelligibilis a rerum ipsi intellui nãq̃ q ẽ statu abstrahit a pripijs individualibq̃ obti: q̃ rerum ipsi intellui nãq̃ q ẽ statu abstrahit a pripijs individualibq̃ obti: q̃ illa pot ee discere reflexiva singularitas obti; sed illq̃ ñ intelligit discere nisi id quod discere reflexiva ipsi pex spem intelligibilis: ergo fins illa pot ee discere reflexiva ipsi pex spem intelligibilis: ergo fins recte nisi id quod discere reflexiva ipsi pex spem intelligibilis: ergo fins recte nisi id quod discere reflexiva ipsi pex spem intelligibilis: ergo fins praeterq̃ ob spes intelligibilis abstrahit a phgrasmabq̃ q intellq̃ agentq̃, ac praeterq̃ ob spes intelligibilis abstrahit a phgrasmabq̃ q intellq̃ agentq̃, ac joinde a conditiobq̃ individuabq̃: ergo. 42.

Hinc deduces, quod quando duq̃ albedinis ~~oga~~ albedines ipso intuitu cognoscyt, et dijpa, talis discretio ñ fit jme ab illu, sed ipso intuitu, cuiq̃ ẽ ppriq̃ jter singularia accidentq̃ discernere, sicut, et ab oculo, et per se immutari, liter postea intellq̃ positis spe ydeaterq̃ earq̃ et per se immutari, liter postea intellq̃ positis spe ydeaterq̃ earq̃ albedinq̃ eiq̃ individuaões per reflexiop cognoscat, et discernat. Quomõ autq̃ fiat hpc reflexio explat bõe ppositione morq̃ reflexi, q fit se ut illendo a rão ad quq ad rem aquo. Idq̃ enim in intellu rão tringit, ing

intelligere et dicere attingit predicatum abstractum. Igitur ens rationis est abstractum a quo ~~predicatum~~ fuit abstracta species repraesentata predicatis, et sic cognoscitur singulare, cum est illa predicata judicare et credere.

Artic. 2.º an intelligere eo ipso, quod intelligit producat verbum?

23 Nomine verbi intelligimus solum formaliter expressum obiectum ab intellectu distinctum, et in ipsa contemplatur obiectum. Et dicit verbum quia ad instar verbi vocalis respicit, seu manifestat id quod in eo sit. Sic respicit intellectus habebat ex actuatione speciei impressae. Ubi advertere quod ipsa nova species expressa intelligibilis, imago, notitia, concepto in idem coincidunt cum verbo mentis.

22 Dico. Loquendo de obiectis finitis per suam essentiam non intime omnibus intellectum, intelligere eo ipso quod illa intelligit producit verbum. Probatur 1.º ex A. 2.º 1.º p. q. 27 ar. 1.º quicumque intelligit eo ipso quod intelligit producit aliquid intra ipsum, quod est concepto intellectus ex vi intellectionis provenit. Deinde ratione: quia species expressa seu verbum mentis est imago et similitudo expressa obiecti; ~~ergo eo ipso quod intelligit producit verbum~~. sed intelligere eo ipso quod intelligit obiectum producit intra se similitudinem et imaginem expressam obiecti: ergo eo ipso quod intelligit producit verbum.

25 Minor probatur: quia intellectus eo ipso quod intelligit obiectum facit illud sibi intentionale presens, non ejus hoc proprium intellectus ad distinctionem voluntatis, quod intelligendo trahit res ad se, et illas facit intentionales presentes; sed negat facere obiectum sibi intentionale presens, nisi producendo intra se imaginem seu similitudinem expressam obiecti: ergo. Patet minor: quia intellectus non trahit ad se obiectum nec illud facit sibi presens in se ipso, ipsum physice continendo intra se immediate collocando, vel per se et essentialiter: ergo facit illud intentionale producendo intra aliquam imaginem intentionalem expressam.

26 Resp. 1.º Dn intellectus Beati intuetur Dei essentiam non producit verbum, vel Dnus Thomas 1.º sentit:

ergo intellectus non eo ipso quod intelligit producit verbum. Non ideo intellectus in visione beata non producere verbum, quia Deus per suam essentiam est immediate intentionalis presens ipsi intellectui, eo quod titulo intentionis, et non quasi idea sibi similitudinem auditorum intra lineam intelligibilem, cum activa quam praeter, vel docent nostri in statu et visione beata; unde non sequitur quod in intellectione alicuius obiecti cuiuscumque opportet producere verbum.

27 Resp. 2.º: species expressa, vel cognoscit per intellectum quae producit vel non. Neutrum potest dici: ergo non datur. Patet min. quoad 1.º partem: quia id quod cognoscit per cognitionem debet ad illam supponi; sed species expressa nequit supponi qua cognitum: ergo. Patet quoad 2.º partem: quia si non cognoscit non potest intellectus in illa cognitione obiecti nec erit nisi ut illo completur obiectum: ergo. Aliqui per hanc argumentum solutionem distinxerunt in intellectum duas actiones, unam quae sine dictione producta verbum, et aliam quae in ipso verbo intelligere producto, et supponere cognoscere obiectum.

28 Sed haec non satisfacit, nam ex D. Th.º videmus, quod intellectus ex ipso quod intelligit producit conceptum seu verbum mentis: ergo ex ipsa intellectione producit verbum, et non ex actione alia priori, quae intellectio non sit. Probatur: quia intellectus est virtus activa intellectiva: ergo omnis eius operatio est intellectio: ergo cum dicitur seu producitur verbum sit operatio intellectus erit intellectio, ergo non est prior nec ex ab intellectione distincta. Dico ex quia cum ex intellectus et virtualiter distinguantur, et agnoscuntur duo munera in eadem intellectione distincta, et sub 1.º producit verbum, et sub 2.º contemplatur obiectum in verbo producto.

29 Ex quo patet ad argumentum. Dico quod verbum mentis cognoscitur per intellectum et obiectum in quo non et obiectum quod; ad hoc autem sufficit quod supponatur ad ipsum sub munere complacentiae, quod recte valeat quaevis ab eadem ex intellectione producentur sub munere dictionis: sicut enim calefactio specialiter a calore per ipsum producitur et cognitio factiva prius rationis tantum ad ens rationis quod ipsum distinguit ab priorem prioritate a quo causa-

liteis efficientis; rai vt si priores ipsis prioritate a quo causalitatis finalis extrinecq, seu obiecvq+tra illeo nra verby ꝓducpi è prior ipso prioritate a quo causalitatis efficientis, et ne denonar diciis, è tamq verby ꝓducery prig ipsa prioritate a quo causq finalis extrinecq et obiecvq et ne denonar illeo seu dependeo, n gr verby sit id quod specat sed gr è id in quo cognot obrq quod specat. Hæc ita è D. Thq opusc. 42. illis verbis: gr obrq n hot nisi j verbo vt dicery è obrq aurq prig è quq quebi ao ad ipsy ritata ides verby è prig quq intelligere.

So. Ex dictis colligi 2o Ff Suarez, Ariaga et alios Jesuitas, verby mptis n ee ipsq intleoq fex, sed hoc ee ita ab illo distq. Pri: gr tiq ꝓducq per intleoq ita debet distqui ab ipsa; sed verby mptis è tiq ꝓducq per intleoq: ergo ita distqui ab intle one hinc è D. Thq q. 4. a. 2. vbi inqt: ipsa ej deceptio è effq ag intelligendi. et q. 2a qq. cap. 11. è aurq et ita ne prexioxit verbi, quod precedat ab intelligere cy sit quasi tiq intellectualis operaois: ergo. Sfx gr verby mptis è mity in quo tgquq in speculo obrq mafestat, et repcat illui; illeo aurq è ao, qua illq obrq ipsy in tali medio percipit et intelligit; sed hoc ao ita debet ee distta ab illo medio j quo: q.

Quæo 3a de voluntate.

Alq Pa de quidditate, et perfeoe voluntatis.

Voluntas è: poa spiritualis appetitiva boni ꝓ intlq ꝓpositi. Ex qua definone dicat Pa obrq voluntatis ee bony: non qde in parlari, sed j oni, seu reperiq j omni bono parlari; ng obrq intlq debet ꝓprinatis se sitae, cy odta illq; sed obrq intlq è omne vary vt sic: ergo obrq voluntatis debet ee bony vt sit, seu j oni. Dicat 2o voluntq amare n posse maly vt maly, vl suo rae mali nlla sibi ꝓpositq bonitate ꝓpter quq maveat. Unde qde q. desiderat inimico, vl sibi ipsi monq n appetit illq vt maly, sed tgquq qde vile, vl detestabile.

Dicat 3o: voluntatq non posse amare obrq nlla ꝓvia cognioe ipsi ꝓpositq. idcirco tgquq primy principy apud omnes invaluit: nihil volitq quq ꝓcognitq. Quod ialq ex nata rei verq ee ofiat experifa. An autq divinitq potit fieri vt voluntas amet incognitq? Pars negativa è verior. Ly: gr voluntas nec divinitq amare pot sine motivo amandi; sed amaret sine motivo si amaret incognitq: ergo Pa mix: voluntas n movet nisi a bono ꝓcogniro, et ꝓposito vt tali; alitei cnj posset moveri ab obrta in se bono ꝓposito tamq vt malo: ergo.

Ly: gr licet cognio non sit fiale assumy obti voluntatis è tamq dio intrjca et ostta regsita, ad h vt tale obrq potit attingi a voluntate: quapdmq extta non è, rao fialis ostiva cq efficientis è tamq dio intrjca et ostta regsita vt causa effiens causata: ergo sicut causa effiens n existens nec divinitq pot causare, ita bony n ꝓcognitq nec divinitq pot attingi a voluntate. Dices: Deq se solo pot ꝓducere, et infundere ume, et voluntas absq ulla ꝓvia cognioe, sed in h casu voluntas reddere tua amqs: q. Ne quod etsi admitat hipotesis (quq implicat ut iudicamq) adhuc tamq voluntas n redderet amqs, gr per talq amoe infusq nec viveres nec ees ꝓpergs, cy tali amor n ees expedits a voluntate. Vide dicta lib 1. q. 1a ar 3o.

Ad 2q. ali parq denique dico, voluntatq ee simpte imperfectq intlu. Ptr perfeoe simpte ut cq pot desumi ex attingentia obti simpte perfectionis; sed intlq attingit obrq simpte perfeq quq voluntas: ergo Ptia pars q. pot perfeo desumenda è in ordne ad id a quo specat et mpiuntur cqmi è obrq. Pr mix: illud è simpte perfectq in ee odta, q.

ē immālig et abstractig; id ens seu verum quod ē obiū intlig ē jmālig et abstractig bono quod ē obiū voluntatis: ergo. Pr mis: ipsa ratio boni appetibilis, quod est obiū voluntatis attingit ab illā per modū ēditatis a voluntate vel solū attingit vt hic et nunc dir dnū cū apprehensū; sed ħ ipso obiū intlig in ēe obti ē jmalig et abstractig obtō voluntatis: ergo.

Ob: obiū voluntatis ē simptē perfectū obtō jlligibile: ergo. Pr ans. Ty: qa bonum et perfectum ūt idem. Ty: qa usque quo res ē simptē perfecta vbmā perfectē existū non ē bona, nec appetibilis, sed etiāsi ita perfecta non sit, immo etsi sit imperfectissima ē intelligibilis: ergo perfectū ē appetibile quū intelligibile. Ty: qa bonum ē quod hominū reddit simptē perfectum secū verum: ergo quod pxū.

Dico ans: ē simptē perfectū in ēe rei tūgscat j ēe obti. Nā ans. Perfectio ypse pōt summit ex obtō ñ vtcunque sed vt tali modo attingibili, quod pāt; nū alias ag opinaū cā obiū entaū perfectū excedere cognitō scientificū obti entaū imperfectōis, quod negat dici. Ex quo ad 1m et 2m pb. pāt; nū ex ħ ipso quod intlig non expectet perfectōē omnimodū rei, vt eū generet. Vincit ēe perfectōē voluntate quū nisi tali, vel tali modo sit obiū non rendit in ipsū, cū tamē intlig quomōcūq sit res entis sit pure potis ipsū attingat.

Vltima ybāo equivocat pfectōē moralē cū pnūcā de qua ē litigū. Vt alia solum nota, charitatē, quē ē vitū perennis ad voluntatē, excedere oēs virtutes intellū j via perfūgtes, secū tamē lumē gloē nec parā vitē beatū 2a nota, Seraphū, q ū ignitū cū iudmi, diui rates ab ardore charitatis quo excellunt j via, et quo maiū ēmiū dnū ū et sic nunc excedunt j vitā beatifica, quē perfector ē ipso ardore charitatis tū vitē quū patriū.

Artū 2.ū alquā dubia cca actū voluntatis resolvuntur.

Quares 1o: an eleō sit āg voluntatis? Rō affāve; nū obiū eleōis ē bonum vile; sed sola voluntas vertat cā bonum: ergo. 2o: nū eleō ē āg liberatis, qū idcirco vis elevā appellat; sed liberius j voluntate ēgquū in ppria sede et cubili residet: ergo et eleō; sūtnēq ē āg voluntatis. Dices: eleō ē āg prudētū; sed prudā ē j intellū: ergo eleō ad intlig pertinet. Rō omnū eleōē ñ ē a prudā cū enīq imprudentes eligant; illū vō quū ē a prudā non ē ab illa eliciūve, sed directive tantū seu regulavē, qa bona eleō ēdēr dirigi et regulari per prudū.

Hic advertē, eleōnū non ē de fine vt finis ē, sed tū de medijs; vt enī ait Ap̄ostolus electio ē appū deliberatū; sed consultatio non ē de fine, sed tantū de medijs; Medicū enī ūsa non consulit an finū sit sanandū, sed solū qū medijs seu remedijs sanandū sit: ergo.

Quares 2o: an supposita effacī et absoluta ipsīōne finis si vnū tantū occurrat mū ad illū obtinendū voluntas ad eū eleōū necessitet? Rō affāve cū D. Th.a 1a p. q. 19. ar 3o vbi ait: ea quū ū ad finū non nesi volumū volūtes finū nisi sint talia sine qū finis ē ñ pōt: sicut volumū esse vbi vsq; vitū, et navū volentes transfretare. Rāo: voluntas non pōt (voliōe saltē absoluta, et effacī) velle impossibilia; sed si absolute et efficaciter intenderet finū, et tamē nollet eliū mū quod ē vnicū et sicīer intenderet finū, et tamē vellet voliōne absoluta et effacī aliqd impossibile vt pāt: ergo.

Quares 3o: an ex duobū bonis potest voluntas eligere minū bonum vbi saltē æquale? Certū ē voluntatē posse ceteris pueris id qd intlig iudicat spectavē maiū, et ferri in id quod spectavē iudicat minū: nū ille qui peccat ēfert bonum vile vbi electrabile bono honesto, quū vis spectavē iudicet bonum honestū longe ēe pstantiū. Vnde optime Doctor

nardq; scaricza avaritie iniquissima ē: plq enj ja pondeat obólq
quq Deq plq nummq, quq aná.

2º non ē dubij, quj possit voluntas equa-
le, et minq bonq eligere relicto meliori, talq mediare movendo sēj-
llq, vt novas rationes, et modá inveniat potē quę obtij quod alias im
se minq bonq minqq amabile videbat, reddat convenientq et melig
talq apparentem et sic eligat illud p alio. Unde p Dt. 1º 2º q. 13. ar 6º
ad 3um ait: nihil prohibet, si duo equalia proponat sim vnq dixerit, quj
ecc. alterq dixerit aliquá. Idio p quq ominetur et magis flectat voluntas
in illud quq in ald.

Dictas ergo reduc ad n an possit duobq bonis n
solq spectatē et sim se equalibq sed erq pxace, et ex pe iudij et dic
taminis pxaci illq, aut erq propositis sim. vno maiori et alio mi
nori possit voluntas non mutato iudio nec novo modō proposito eli
gere illud quod vt minq bonq vt vt equale alti proponit? Rat auq
dubitandi ē qa cu voluntas sit potā capa seqd ducq rationi, unde
si inter pxace iudex duo mia ē quae unitia, aut unq minq et ald
magis utile imposē videt quod voluntas in unq pong quq in ald
prendeat et multo minq quod eligat dorexiq relicto meliori.

Aliqd
vero cu ipsa sit potā libera et a nullo obtō prexquq a summo bono
clare visio necessari possit eiqq libertas propique ideonē cultus
videt quod stante adhuc equali aut meliori dictamine mēj
equale aut minq bonq eligere possit.

Dico 1º 2º suaritas: minq
bonq cognitq vt tale et voluntati propositq non pōt eligi relicto
meliori. Ostat ex Ptolē 3º ethic. cap. 3. ubi ait: quod cete-
ris ex deliberatione prudentiq id eligibile ē; sed inter q in deliba-
one, quq eleōp antecedit nunquq pferat nec pferre pōt mēj mi
no bonq et minq utile cognitq vt tale meliori et utilioriq.

Poat xae: j eleōe non imperā aiqd ē voluntq, sed unq ē voli-
tq alio relicto, seu repudiato; unde si proposito medio meliori et
minq bono, Voluntas istud eligeret maiq bonq cognitq vt tale
repudiaret, sed n negat ēe: ergo. Pt mia: obtij nolitio, et fugq ē malq
vt tale sicut obtij precuoti ē bonq: sed ~~neq~~ minq magis bonq et uti-
le nec j se, nec j ordē ad minq utile pōt habere rāq mali: ergo non
pōt a voluntate rejici.

Dico 2º erq 2º suaritas: si duo media omni-
no equalia proponatur, neutrq pōt eligi donec illq j uno alquq ra-
tione, seu circumstq excogitet ob quam deminetur et proponatur alti.
Pt xae: quandiu poā indifferens n detinat ad unq partq nilā re-
gt operatio, vt in phyca ostenditq ē; sed qd voluntati proponit duo mia
omnino equalia nihil ē (in ordē causarq finq) per quod voluntas
ex tētet ad eligendq unq potiq quq ald: ergo neutrq pōt tunc a
voluntate eligi.

Pt mia: ng in eo casu voluntas non trahat ab ipso obtō;
cu enj supponamq illa bta ēe omnino equalia non ē potior rāo cur
unq potiq quq ald eq detinet: n trahat erq ab illā, qa inter illq aliter
non trahat voluntatq quq proponendo obtij: neq erq detinat se ipsa.
Qj: qa cu voluntas sit appq rationis sequpi ducq rationis et cognitq illq
nunquq pōt se detinere ad id quod vt omnino equale et indifferens
sibi ab illā proponit. Qj erq: qa vt docet p Dt. 1º p. q. 19. ar 3º a
causis diringente, et se hōre ad utrumlibet non exit ab extrāea ni-
si prius detinet ab alio: q.

Ob: duobq medijs equalibq aut inequali-
bq voluntati propositis illa remanet libera quoad exercitij et specādis q
pōt eligere quodcunq maluerit. Diqo conquent: pōt eligere 1º ma-
nente indio pxaco equalitis aut minoritatis medij n. mutato
tali indio 2º Licet enj voluntas sit libera qa tamq ē potā capa et
appq rationis sequpi ducq rationis, et tota eiq libertas a indio rationis

tamq a prima radice gradis ñ dat operandi sine quo iudio rationis ipsa moupse.

Unde sicut voluntas ex sua libertate ñ hat, quod possit ferri in incognitum, sed potius ñ eius natura, et inclinatio tendat; ita nec quod possit eligere id quod in illo per iudium practicum repugnat ut malum bonum, et per consequens ut respuendum. Superius pro aliq quaestionis cum aq voluntatis tq libertate, quae nales, sed qa in his occupat magna Theologia pars praesertim XXIIa ea praemitto. Si forsitan anno superiori Cursum Theologiae Moralis incumbam, accuratam tractatum de actibus humanis instituam ubi quae hic dicuntur, vel saltem praeclara vobis proponam. Et cum his finitur analytica, vinum cedat in laudem et gloriam Sanctae Triadis, necnon Sacratissimae Virginis Mariae ad Beatae Turcelanis mae, Angelici Doctoris D. Thae et eius Sanctorum

Valete.

Quaestiones Methaphicae.

1.

Proœmium.

Augta notis etimologia, methaca è fatuus trans physica, et ultra physicam assurgens, seu transnaturalis, eo quod non ista ntae limites, et morae se contineat sicut physica sed haec obiter superevolans sensiles mutationes et mtae ut ens reale, inti sub abstractione ab omni mta ac singulari quae sensili. Hanc autem physicam licet in vastam excludemus intra limites satis angustos, qa quae fusius hic tractari possunt, partim logica occupavit, partim ipsarum ordinem physica et analytica, partim enim Theologia reservant. Unde hic quaestiones aliquot celebres tantum pertractabo, quae dignitate sua numeri tenuitatem operabuntur. Faciat Deus eiusque alma Mater, ut in vestrum profectum, quae indecimentem ayto, cedant. Valete.

Quaestio I.a de attributis seu passionibus entis.

Articulus I.us quot sint passiones entis, et quomodo disquirantur ab ente?

Attributa seu passiones, prius appellatae praedicata quaedam ex ente convertibilia nec ullam transcendentia quae ipsum ens communem quae tamen proprie loquendo non synonymos cum ente dicuntur sed ita quodammodo fundatos. Horatio solent barbara dicta Reubau, quae continent initiales horum quinque nominum res, ens, verum, bonum, aliqd. unum. Sunt quinque expositimus per hae significantur rationes entis attributa ut ipsum ente quod gerit vices ejus. Sed omnis vtr. è numero attributorum expungit rem et aliquid solumque agnoscit tres entis passiones nempe verum, bonum et unum.

Quod ad 1.m è: qa passiones entis solum dicuntur illae quae se habent ex additione ad ens, et exprimunt speciales modos entis non exprimunt; sed verum bonum et unum ita se habent, ideo

res et aliquid: ergo illa debent addi ut paties entis ñ vt ipsa. Pri
mior quoad id quod ipsum: q.a omnes exprimit gradibus entis, vt fini
vsq; finitas addit pri indivisibilis, vera vt intelligibile et sic addit intelligibi
lis; finitas et bonum vt amabile seu appetibile, et sic appetibilitas seu ama
bilitas addit: ergo.

Pro ergo mix quoad id quod negat et primis res
3. non addit aliqd enti, sed potiq quodamodo detrahit; vnde S.to D. Thomas
q.e 1.a de veric. ar 1.o res et ens dicuntur in eo quod ens dicit esse cum
ordine ad esse seu existere res vero solum ex gradibus significat ab ordine ad
esse positive sive in primo vel posito ordine ad existere: ~~ergo~~ Deinde aliquid vel
summitur subjective, et ~~quia~~ ipse sonat ac quod non est nihil, vel summitur
quatenus est ipse ac aliud quid? Si 1.m: synonomia est cum ente vt pat. Si 2.m
ro unum; sed quod claditur in ipsum unum patitur ñ ~~[non explicat unum
unum; nam dicitur non explicat aliquid quod non explicat aliud]~~
addit aliqd modo requisito ad intuendum diversum patitum; non diversum pa
tet dicere seu exprimere aliquo modo, quod ñ explicat alia: ~~q.~~ -
Obi. nam
4. res aliqd addit enti: ergo est vna pas. Pri ans: res multiplicat infinitis ñ
multiplicat ente; nam Theologi cum D. Th.a concedunt in divinis tres res,
et negant tria pria: q. Nro ans, et dicunt pb. non multiplicato gre sup
ro ente pro esse vt racgre extram 2.m sumpto gre pro esse vt ap
posita nihilo n.o ans. Patres ergo et Theologi negant in divinis tria
pria in 1.a acceptione eo quod omnia divina sive absoluta sive relativa
extra per vim exprimunt quasi dicunt esse, et ad lineam absolutam pertinent.
Non vero negant tria pria in 2.a acceptione nam tres relationes dicunt non
ñ nihil, ac quod debent esse tria pria, q.a intra pri et nihil ñ aliud mutat.
CC.a
5. Ad alia patet dico 1.o paties pris ñ distinguunt ex ab gre. Pri ex D. Th.a
q. 1.a de veric. ar 1.o aliter posset tangere non posse addi pri aliqd quasi

2.

extranea nam q.a quoties nam est ñ est ens. Et ratio ex ipso desumpta est, quia quod
quod realem potest est intrinsece et est ens, igitur eo ipso a se penitus exclu
dit 2.m dicit et nihilum repugnat omni chimerae; sed paties entis ñ
quod realem potest, ~~vero realem et identificatur cum ente reali potest~~: quia ñ
est et intrinsece entia, sed implicat aliquid esse ex distinctione ab eo, quod intrinsece
et est esse: ergo passiones pris ñ ñ ex ab gre distinguuntur. Pri 1.a mix: quod
identificatur cum eo quod est realem et potest debet esse quod realem et potest; sed paties
pris identificantur cum eo quod est realem et potest, nam bonitas est identificatur cum Deo
quia quod est quid realem potest: ergo paties entis ñ quod realem et potest.
Dico 2.o 6.
paties entis distinguunt ab gre distinctione rationis. Pri: nam Metaphysicus vel demonstrat
rem paties de gre et ipse negat de se ipso sua demonstratio. Ostendit: ista quae
potest: ens est vnum ens est bonum etc. non ñ idem et nugatorie; sed ita est
ut ens non distinguetur per rationem a suis paties: ergo. Mix est D. Thomas 1.a
p. q. 11. ar 1.o ad 3.m dicentis: ideo ñ est nugatio cum dicitur ens est vnum quod
addit aliqd ipsum ratio supra ens. Ista docet de bono q.a 21. de veric. ar. 1.o
7.
Dico 3.o distinctio rationis reperta inter ens, et eius paties est obiectiva et rationis
rationatae, non tamen excludentis et exclusibilis, sed solum genus implicitum et ex
plicitum. Dicat ex dictis; nam q.do Metaphysicus demonstrans paties et ente ñ
solum demonstrat voces, vel deinde fratres patiens sed id quod illis ex
pe obiectum correspondet; sed demonstrant aliqd distinctum a ratione ab gre vt
patiens est: ergo talis distinctio est obiectiva et rationis rationatae. Quod autem
sit genus implicitum et explicitum, pat. q.a cum paties pris sine quid reale
potest includunt ens non tamen illud explicitum dicunt, q.a non explicant
esse, sed affectiones, seu modos esse.

Aliqd 2.o de vtate entis in quo distinctat et quid addat?

8.
Pro facienda sermone de patibus entis in omni, agendum est de illis in

partari, et p.º de unitate, quæ x.ª D. Thg q.º 21. de veritate, art. 3.º è
p.º pão entis, cæteraq antecedens. Summirque jjventiary non pro
vrate quæ vrã, ~~[illegible]~~ vt è vrãs numeri, nec pro vrate ag
gregaois, vt è vrãs exercitq, nec pro vrate vxaliãs, qlis è vrãs gãis,
et vt alia omitq soly è sermo de vrãte omnipotenti ex eo q.º
ens è titulo indivisois, aut divisois, et hæc appellat vrãs transcendentalis.

Vnũ

9.

vny Dmurex definit: jdivisiy in se et divisiy a quobs alio. Vnũ vny
significat indivisionẽ, et privaõẽ, non tamq solq sed etiq alq.º positivq
Dirat ex D. Th.ª lo. Metah. lec 4.ª vbi ait. vny et multa opponyt
vt 9.ª zia; 2.ª xiorat autq non dat nisi inter extrema povã. Cy ergo
vny et positivq entaõẽ significãt, et etiq indivisoẽ dubiy è qtã duo
ita ad vny structõdy sufficiãt?

Dico: indivisio seu negaõ divisois p quy explãt
vny non è v.º et realis negaõ, sed solq è negaõ tacã rem ipsa tamq è quid po-
vny, nq Dr. ex hoc vnde vny p frãli re ipsa solq possunt povq licet negãry sm dici. Hac
delucãe considãdo puto RR. nãos quoq alq dicyt indivisoẽ poniq in defi-
ne vnq significãte alq.º povq, alq vt importante alq negãtq; nq p 2.º dicyt
intelligendũ sũt e negaõe tali ex modo dicendi, et significandi. Et h solq au-
tes innumera D. Thg optim.º quæ ygerit Eudo j finem ad intendendy
calq indivisoẽ tẽ q.º negãtq.

Sui p.º dicyt very etiq absurge loquendo rem ipsam
et ex p.º rei. Nq rem ipsa negaõ divisois pfalime ex p.º rei significãty q.º vny
è. Quod sic ostendo p.º ex th. D.º in 1.º dist. 24. q.º 1.ª ar. 3.º ad 1.º vbi inter
dicendy, quod j multitũ negãs è sm q.º ipsa rei dicitur ad alia p negãs
vnũ j multitũ è negaõ v. privaõ realis sm q.º una res n dicit de alia, et
homodi distingũ p negãs negat negati jpositata j tãs vrãs.

Ex quo Dta sic
12.

arguo: negaõ negationis realis, quæ re ipsa è negaõ ipsum è pfalime quid
povũ; nq D.º dicy negationi è pfe quid povũ, ad negaõ divisois p quy ex
plãt vrãs è negaõ negationis realis, quæ re ipsa è negaõ: ergo talis negatio
è re ipsa quid povũ, quoties ex modo dicendi sit negaõ. Nec pfalt ex ver-
bis D. Thg: q.º negaõ p quy explãt vrãs è negaõ illiq divisois sive negationis
quæ imponat multitũ. sed j multitũ è negaõ v.º privaõ realis sm q.º
una res n è alia, vt aperit idy th. D.º: ergo negaõ p quy explãt vrãs
è negaõ negationis realis quæ re ipsa è negaõ. 13.

Dta: ng th. D.º sic immẽ jnferq.
unde dico quod negaõ ipsa j qua gpheitur eão vrãs n è nisi negatio ra-
tionis tgty. Omnis enim respq quid è gtis ad negationẽ v.º ad n gs. n è nisi ratio
nis et similiter privaõ qua a ente negat n gs è j xamẽ tamq vt pri-
vaõ privationis et negaõ negationis. Quid clarius? Ergo negaõ divisois p quy
explãt vrãs pfalime è negaõ negationis realis quæ quid solq p xãmq et
ex modo dicendi è negaõ re ipsa tamq q.º povũ è vrãte negaõ negationis.

2.º 14.

ng pp.ª 1.º quæ explicãt per negationẽ quæ tamq negaõ ex p.º rei significãty
q.º povũ è vq.º immaterialitas infinitas, propriae D.º ng immaterialitas
explãt per negationẽ mq jfinitas p negationẽ finitionis immaterialis p negationẽ
circumscriptionis aut mqtuxy. vel ergo: quare ista negatio tgty 1.º ex modo
significandi? Dicye omnes q.º significãt povũ pertinẽ quæ melius è ipsa quam
n ipsa. Bene sic sed licet indivisiy explicãt p negationẽ divisois jndivisio ta-
mq j ente re ipsa è pura pertinẽ quæ melius è ipsa quam non ipsa: ergo
ex p.º rei significãtq imponat quid povũ. Nec D.º hoc Thg occurrit ipsa
lis obiectio cui opq sic occurrere. 15.

Ex dictis colligit vny addere supra ens aliq.º
povũ negativẽ tamq significãty nqve indivisionẽ. Sup addito intelligi debet quod
explicãty, tacã Dnotari diversitũ quatenq ens vt indivisiy sub h respectu jndivi-
quy Dnotat drionẽ vt terminy exclusiy sive vt terminy oppois; quæ Dno-
taõẽ non hãt ens sub h explicãte respectu entis, q.º sub h respectu solq Dnotat
extentũ.

Alius 3.º quodnam sit principium individuationis?

16. Propterea quod ita in tenebris ambulat et oculum rationis subtilissimo perdito ingenio 1.º metaph. plane fateatur individuationis principium non posse in hac vita deprehendi. Propterea hanc quæstionem non abomnibus ab eis expositione explicanda, sed potius maxime curandum nobis venit exponenda. Ita 1.º principium individuationis aliud ex parte aliud materiale. Principium formale quod etiam potest appellari principium metaphysicum et ipsa differentia individualis ejusdem rei cum ipsa ex ipsa natura ut Petreitas in Petro, Paulitas in Paulo, et hæcceitas in hoc indivo.

17. Principium materiale sive physicum individuationis est radix a qua provenit predicta differentia individualis. Quod ergo non procedit de principio formali, sed de materiali et hanc pacto quadruplicitur potest dubitari. 1.º ex substantia materiali opifera: 2.º ex parte substantiali tam spirituali quam materiali: 3.º ex accidentibus: 4.º ex substantiis spiritualibus.

18. Sit 1.ª Deliberatio: principium individuationis substantiæ materialis et materia 1.ª Patet distinctio numerica provenit a materia, et non a forma; quia sola materia est principium talis individuationis, sive distinctionis numericæ. Angelus distinguitur specie omnis substantiæ materialis ab alia provenit a forma et non a materia ut patet in Leone et Equo et omnes utrique fuerint, et hæc non alia causa nisi quia differentia specifica est distinctio formalis quæ non nisi a forma provenire valet, sed distinctio numerica ipsa eandem ipsam est distinctio materialis et talis ab omnibus appellatur et distinctio materialis, et talis non nisi a materia provenire valet: ergo

Sit 2.ª Deliberatio

19. forma substantialis materialis individuatur a sola materia tamquam a principio radicali. Patet materia est principium et radix quare una forma materialis distinguitur numerice ab alia ipsa eadem ipsam; quia. Patet: ideo una forma materialis distinguitur numero ab alia ipsa eadem ipsam quia est finita limitata et coartata ipsa illam ipsam ita ut non omnem extrinsecus totum ipsum per identitatem; sed hæc limitatio et coar-

tatio provenit a materia, siquidem eo coartatur quia recipitur in materia quæ capax illius formæ et unicuique ad modum recipientis recipitur: ergo.

20. Ita 1.º distinctio vel veritas numerica et individualis fit in materia summitur ex veritate vel distinctione materiæ in qua recipitur; sed ab eo summitur individuatio aequo summitur distinctio numerica; quia a materia individuatur summitur individuatio fit in illa recipiente. Patet quod exemplo speculi recipientis fit facies, vel alterius rei: si enim speculum sit individuum unica tantum numero forma in illo exprimitur ut vel distinctarum in paucis tot fit numero in illo exprimuntur quot paucis fuit, et ita quivis res emittens et aliquis sui ipsum sit unica: ergo distinctio, vel veritas numerica Ut.

21. Ita 2.º ny ideo x.ª P. Dy. Angelus unicum archetypum ipsi est numero immultiplicabilis, quia non est receptibilis in materia, quia ideo est principium limitationis: ergo est ideo fit materiales si plures numero in ea eadem ipsam quia recipiuntur in materia: ergo materia est principium tam distinctionis quam veritatis numericæ formarum materialium.

22. Sit 3.ª Dº. ana rationalis individuatur ex ordine ad materiam ut tamquam a principio vel causa sed tamquam a onerato aut ut oneratio, ly pater quia ideo ana rationalis est limitata et coartata ipsa ipsam ab certum individuum et adequate ipsam ipsum quia quia est receptibilis in materia ex materia si enim est irreceptibilis sicut Angeli non est ita limitata et coartata ipsa eadem ipsam; sed earum est receptibilis in materia quarum dat ordinem ad materiam et forma eius: ergo ex ita ordine limitatur et coartatur ipsa eandem ipsam ab certum individuum.

23. Ly enim

dicat, quia ana rationalis illicite creata ut hic et singularis independentem a materia, creari enim a principio singularium et independentem a materia principio ergo in ente non singularis ana non dependet a materia tamquam a causa vel principio. Dicendum quod est, quod ana rationalis est ex se individua non abstrahendo et supponendo totum sed quia respicit materiam ut unum oneratum aut onerantem illam tamquam formam illius.

24. Ad 1.º: duas formas individualitatem diversi et formas principium

ñ ee alxiq; sed ex seipsis h hent: ergo ex seipsis inbiduqd. Dicqō mq
e ñ ee pure numerice, 2o specē soly aut spece, et numerice simul nō mq,
et dicq. mip, ex se ipsis h hent. Igqug ex pso frali 2o xacali, nō mip et
conseqūq. Non dubitamq j ipsis prabq fraxy ee qradu pure inbiduale, ad
radicp quprimq cui hpe fra ñ sit alia nō, et dimq ee mq: qupadmq
licet illeoes spece diriq in se hant, et in ipsis exerceat specā distio, nihi-
lominq indagamq pxiy xacāle talis distiois et dimq ee obtq.

Rsp. 2o. p-

25 cur distio pure indialis pvenit xa nos a mā ita distie specā afraq.
non repugnat pvenire a mā distioē spēcq, ut pāt j mā cpleni et sublu-
nari specie distī: ergo nec repugnabit, quod pveniat a fra distio j
biduali. Dicq. mip: pvenire a mā pur respis diversās fras j iazgdo eiq
appq, 2o a mā positive ab h ordē ipsecra nō mip et dicq. conseqūq:
quod pveniat a fra ut recepta j mā q pug limitat, 2o a fra ab-
solute sumpta, nō conseqūq. Unde semp vexicāt, et quod distio specā
mq cpleni et sublunaris pveniat xacaltē a diversitate adquāta
fip, et quod diversitas pure numerica fip pveniat xacaltē a diver-
sitate numerica mq.

26. Rsp. 3o. fra solis e fra recepta j mā, et tamq ia-
cirux i illa op sup spei pfeop: ergo faltq e quod limitaō mq e eiūs
ut fra non sortiat op sup spei pfeop. Dicq. mip: op perfeop absolute pōs
nō polp naxi, 2o mip, et dicq. conseqūs: ut fra non satiq appq mq
nō satiq subdiqō: ut ñ sortiat op pfeopq polp naxx, 2o polp ab-
solute, nō cōq.

27. Fra satias appq mq qualis e fra solis omnp ambit sup
spei perfeop naxa possīp, qa alias appq nālp mq non satiaret, ex
quo soly infert illq ee naxx implicabilp, qa non relinquit mq ad
diversiorp pfeop naxx idiffexpq: semq tamp remanet absolute imi-
plabilis, qa ostat mā j cuiq variae positiones pōt absolute dividi
et hpc absoluta possibilitatp negavimq fēp inreceptili j mā. Fra

eutp quq ita recipit j mā ut non sanec illiq appq tq naxa quq ab-
solute e solo numō mplicabilis.

Rsp. 4o: pex id inbiduat nā pex quod 28.
reddit alti iomucabilis, sed pex subsistpām reddit alteri inomu-
cabilis: ergo pex illq inbiduat. Dicq. mip: alteri inomucalis igqq
inseori, 2o igqug subsistanti nō mip et applata solutione minori nō
conqūq. Natura presuppot singularis, ut nec pex subsistentiq ut di-
ximq j phyca & nā humana Xpti Dni, unde pex subsistentiq non
ptuit nā singularis, nec jbidua, nec jomucabilis fra alteri igqug j
seori, quod fra exigit xao inbidui, licet reddat jomucabilis alteri
igqug suppotō, seu subsistanti.

§. 1.a explatur quo pacto quantas concur-
rat ad inbiduaōq substantiq.

Magna lis e inter Thomistas j h explando. Alij enj omnino exclu- 29.
dyt quqtatq ab jbiduaōe substqiq inqunetq solq mq independere a
quqtate ee pxiy inbiduaois. Sed j 2o e D. Th. cap. 2o & ente et essentia vi-
dit: et ideo sciendy e quod mā non quomodolibet accepta e pxiy j-
diaois sed soly mā signata: et dico mq signatq quq sub certis di-
mensionibq sumitat.

Accedit xao: ng mā se sola neqit ee pxiy a quo pve- 30.
niat quod subsistqā sic hpc distare et non alia: ergo mā se sola ne-
qt ee pxiy indibiduaois subsistqq. sed si qd supra mq desumitat e quq-
tas: ergo hpc nesio xeqt 2a Pitia subsumpta postrea pbabitur nyc
pbat ans: qa pxiy ex se indifferens ad hpc v. illq subsistāq sponpdq
negt ee pxiy distqs subsistāq ut sit hpc distare, et ñ alia, sed mā
sa sm se ipsecra e indifferens, ad sponpda hpc v. illa subsistāq: ergo. Huq
pbāo e D. Thp sup Boetiy de Trinit q. 3a ar. 2o.

31. Mior subsumpta pbati qa
ffq frali indibiduaois e facere inbiduq positive diviqq a quoby alio;